

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

AirStreamer™: a szakaszos keltetés magasabb szintjének fogalma

A Petersime Rt. szakaszos és folyamatos keltetési alkalmas előkelető és utókelető gépeket gyárt tyúk-, pulyka-, kacsa- és ludfészek keltetésére, 8.400 - 115.200 tyúkfészek egység kapacitásban.

A Petersime AirStreamer™ ("Hőnyerszállórendszer") keltetőgépek teljesen új műszaki megoldást jelentenek a keltetésben, magasabb teljesítményt nyújtva a szakaszos keltetési mód alkalmazása esetén.

A Petersime Termelési Osztály keltetőket és szállító rendszereket, valamint kulcsrakész keltető üzemeket tervez és kivitelez egyedül igények szerint.

Petersime Keltetőgépek

Bővebb információ és felvilágosítás a Petersime keltetőgépek választékáról:

Márkaképviselő és szerviz: Kelemen Tamás • Tel./fax: 06-62/271-469 • Mobil: 06-30/205-5805 • E-mail: kelementamas@t-online.hu
 Eladás: Agrobol N.V. • Dr. G. Van Putte, Ir. D. Damme • Tel.: +32-2-647-8201 • Fax: +32-2-640-1109 • agrobol@village.uu.net.be
 Gyártás: Petersime N.V. • +32-9-388-9611 • Fax: +32-9-388-8458 • petersime@petersime.com • www.petersime.com

A Baromfi Termék Tanács
 a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekvédelmi,
 előmozdító és szabványosító
 szervezeteként működik. A
 szervezet feladata a magyarországi
 baromfi-ágazat érdekeinek
 megvédése és előmozdítása.

Magyar Baromfi Termék Tanács
 az EU tagországaiban működő
 Baromfi Termék Tanácsok
 Magyarországi Szakértői
 Bizottságának elnöke.

A Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

- a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédése és előmozdítása
- a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédése és előmozdítása
- a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédése és előmozdítása

A Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

A Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

Üdvözöljük a Baromfi Termék Tanács honlapján!

A magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédése és előmozdítása
 érdekében a Magyar Baromfi
 Termék Tanács, amely a baromfi-
 termelési ágazat érdekvédelmi,
 előmozdító és szabványosító
 szervezeteként működik, felkérte
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működő Baromfi Termék Tanács
 Magyarországi Szakértői Bizottságát
 a Baromfi Termék Tanács honlapjának
 üdvözlő szövegének megírására.

A termelési ágazat célja, hogy:

- előmozdíja a baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédését és előmozdítását
- a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédését és előmozdítását
- a magyarországi baromfi-
 termelési ágazat érdekeinek
 megvédését és előmozdítását

A Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

A Baromfi Termék Tanács
 a Magyarországi Állami Élelmiszer-
 Biztonsági Hivatal felügyeletével
 működik. A Baromfi Termék Tanács
 feladatai a következők:

<http://www.magyarbaromfi.hu>

49. évfolyam 12. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsényi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsényia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

13**IFEFOODAPEST**

A Baromfi Termék Tanács közös standján résztvevő tíz tagvállalat termékei élénk érdeklődést váltottak ki a kiállításon.

20**MTA – tudományos konferencia**

Horn Péter akadémikus szerint a baromfihús- és tojástermelés a várható fogyasztást, az erőforrásokat és a környezetterhelést figyelembe véve a jövőben is a leghatékonyabb ágazatnak tekinthető.

Álláspont

Interjú Bárány Lászlóval. 4

Rövid közlemények 7

Demonstráció 8

Szövetségek 9

Kiállítás

IFEFOODAPEST 13

EUROTIER 16

Rendezvény

Baromfikonferencia a Magyar Tudományos Akadémián 20

IX. Baromfitermesztési Szimpózium – Kaposvár 22

Kakuk Tibor-díj 24

Aviagen partnertalálkozó 27

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2008. I–X. hó) 31

Baromfipiaci helyzetkép 33

Szakmai műhely

A vágócsirke termékpálya ökonómiai értékelése 34

Contents**Point of view**

Interview with the President 4

Federations news 9

Exhibitions – IFEFOODAPEST and EUROTIER 13

Scientific conference – the poultry sector today and future 20

9th Poultry Symposium in Kaposvár 22

Aviagen partner meeting 27

Economic and market

Data of the production and sales 31

Poultry market actual 33

Special paper

Economic evaluation of the broiler production. 34

Évzáró interjú Bárány Lászlóval, a Baromfi Termék Tanács elnökével

Év vége közeledvén egymást érik a helyzetértékelő fórumok, szimpóziumok, konferenciák. Az Ön igen figyelemreméltó előadása több rendezvényen is elhangzott. A baromfiágazat helyzetének szám szerinti és szókimondó értékelése a kemény kritika és önkritika hangján szólt, fel is hívta a hallgatóság figyelmét, hogy a gyengébbeknek „fülvédő használatát” ajánlja. Miután készséggel vállalta ezt az amolyan évzáró interjút, engedjen meg annak témaköreiből kiemelve néhány kérdést, amelyekre adott válaszai méltán számíthatnak olvasóink és a szakmai közönség azon részének érdeklődésére, akik az említett fórumokon nem vettek részt.

Bárány László

MAGYAR BAROMFI:

A közelmúlt és a jelen esetenként igen súlyos gondjaival (madárinfluenza, ún. állatvédelmi támadások, piaci problémák, szalmonella stb.) vagy megküzdött, vagy – reményeink szerint – meg fog küzdeni

az ágazat. Előadásából azonban nagyon markánsan kibontakozott annak általánosan, szinte minden részére kiható legnagyobb gondja, nevezetesen a strukturális megújulás igénye, ami nélkül a bajok egyenként nem orvosolhatók. Szorosan ide tartozik a koncentráció kérdése, amelynek hiánya mind a termelés, feldolgozás, mind a takarmányipar területén alacsony fokát tekintve immár tarthatatlan. Más középkelet-európai országok ezzel szinte mindenütt jobban állnak. Itt mégis mindenképpen fel kell vetni egy ellentmondást, amely az esetleg nem kellően átgondolt koncentrációs folyamat és a kis- és középvállalkozások, munkahelyek teremtése, kezelése között létrejöhet. Ezért ez a – feltétlenül szükségszerű – folyamat a koncentráció és a decentralizáció, sőt a globalizációs hatások egyensúlyát is igényli. Hogyan lehet ennek eleget tenni?

Bárány László: A magyar baromfiszektor tönkremenése és reorganizációja több

hullámban zajlott le. Az első rögtön a rendszerváltozás után a 90-es évek elején történt. Ezt követte az 1998-as orosz pénzügyi válság, ennek részbeni következményeként a Hajdú-Bét első nagy csődje és a Bábolna Rt. állandó bukdácsolása, ezeket kísérte egy piacidegen folytonos állami újraélesztés ámokfutása.

Az összképet csak zavarta a Hajdú-Bét (WALLIS) második végleges csődje, majd a Carnex csoport hasonló dicstelen végjátéka. Csoda-e, hogy ilyen gazdasági viszonyok között nem alakult ki valami szerves egészséges folyamat, amely a megfelelő méretű vállalkozások kialakulása mellett segített volna a piaci viszonyok letisztulásában is.

Az éppen uralmon lévő kormányok támogatáspolitikájában, nyomokban sem volt megtalálható a szakmaiság, ilyen rendezetlen és koncepciótlan szemlélettel léptünk be 2004. május 1-jén az unióba. Ahhoz, hogy a szükséges méretű és versenyképes vállalkozások létrejöjjenek, alapvetően három dologra van szükség:

- kiszámíthatóságra és rendre,
- megfelelő tőkeellátottságra, tőkeerőre,
- elkötelezett, tisztességes tulajdonosi háttérre.

Tudom, hogy kérdésre nem illik kérdéssel válaszolni, mégis fel kell tennem a kérdést, a fenti három feltételből mi az, ami rendelkezésre áll ma Magyarországon?

MBFI: *Az előző kérdéskörhöz is kapcsolódik az előadásában említett 15 viszonylag megfelelő színvonalú takarmánykeverőre lényegében a teljes gyártás átcsoportosítása, a versenyképtelen termelő kapacitások kikapcsolása, a telepek-istállók műszaki fejlesztése – mindez az állatitermék-előállítását a mainál nagyságrendekkel jobban preferáló agrárpolitika nélkül nem képzelhető el. Hogy látja ebben a szakmai érdekképviselések mainál sokkal egységesebb fellépésének és együttműködésének az esélyeit?*

B. L.: Az előadásomban arról beszéltem, hogy Magyarországon, jelenleg talán 15 olyan takarmánykeverő működik, amelyik csekély ráfordítással és műszaki fejlesztéssel valóban alkalmas lenne a teljes hazai baromfitermelés takarmány-szükségletének előállítására. Ezzel szemben legalább 115 takarmánykeverő szolgálja ki a baromfiszektort, erősen megkérdőjelezhető minőségű takarmányokkal. Ma, Nyugat-Európában 120 ezer tonna /év kapacitás alatt új takarmánykeverő nem épül. A még versenyképes és működő takarmánykeverő üzemek éves gyártása 55-60 ezer tonna. Csoda-e, hogy a baromfitartók okkal és joggal panaszkodnak a magas takarmányárakra és a változó minőségre?

Tudomásom szerint Magyarországon 6-8 olyan vállalkozás van, amely 60 ezer tonna feletti tápgyártással rendelkezik egy telephelyen, egy üzemben. Név, utca, házszám nélkül elmondhatom, hogy ezek az üzemek jelenleg is versenyképesek, és a jövőben is fogják állni a sarat. Sokakban felvetődik a kérdés, hogy ezért kell sokkal több, mint 15 keverőüzem Magyarországra, tehát a szállítási távolság, logisztikai költség ennyire meghatározza a szükséges keverőüzemek számát?

Magyarországon a háztájiban tartott baromfiállományokkal együtt, mintegy 600 ezer tonna élőbaromfi előállítása folyik évente. Ennek a volumennek az éves takarmányigénye 1,6-1,8 millió tonna. Tehát

könnyen összeáll a képlet, a 15 takarmánykeverő évi 100-120 ezer tonnás volumennel ellátná a teljes baromfiszektort jó minőségű takarmánnyal. Sajnos ebben a szakmai érdekképviselést mozgásteret, a figyelemfelkeltésen kívül nem túl nagy. A koncentráció, így a takarmányszektorban is piaci kényszer, az is fogja elindítani ezt a folyamatot, melynek több tucat vesztese lesz, az a több tucat kisebb és közepes vállalkozás, amely nem értette meg és nem hitte el az idők szavát.

MBFI: *A baromfiágazat szereplőinek szakmai tudása, ismerete kétségtelenül felhívult. Az Ön által javasolt tudáscentrumok elméleti része a magyar és külföldi egyetemeken, intézetekben adva van. Elképzelhetőnek tartja-e a 70-es és 80-as évek erre jó példájának mai viszonyokra történő alkalmazását megfelelő feltételekkel és koordinációval?*

B. L.: Sajnos az agrár-felsőoktatás színvonala az elmúlt 20 évben rengeteget romlott. Más egyetemekkel együtt ezek az oktatási intézmények is diplomagyárak lettek. Ráadásul megfelelő minőségi kontroll nélkül. De lépünk tovább, s nézzük, milyen mozgásterünk van nekünk vállalkozásoknak, akiknek a legkorszerűbb tudásra van szükségünk.

Több támogató biztatására elkezdünk a baromfiágazat részére kialakítani egy olyan képzési, oktatási központot, amely 4 nagy területen megpróbálja behozni azokat a szakmai, technológiai és szemléletbeli lemaradásokat, amely versenyhátrány a magyar baromfiszektorban.

Ezek a területek a következők lesznek:

- takarmányozás, takarmánygyártás,
- tenyésztés, keltetés,
- hizlalás, árutermelés,
- vágás, feldolgozás.

Ennek a „baromfis szakképzésnek” a hazai és a nemzetközi piacról kell beszerezni a legkiválóbb oktatóit. Az ehhez szükséges forrásokat megfelelő szervezeti keretek megléte esetén a cégek a saját szakképzési hozzájárulásukból tudják biztosítani.

MBFI: *Korrekt piaci viszonyok megteremtése céljából lát-e esélyt a gazdasági bűnözéssel szembeni kemény fellépésre és a multikkal szemben alkalmazott kettős mérce kiküszöbölésére? Megvalósítható-e az oly régen óhajtott szövetkezeti értékesítés szervezete? Megfelel-e a jelenlegi adórendszer az agrárpiacon?*

B. L.: A multik mozgásterét nem a vállalkozások és nem a szakmai érdekképviselőt tudja korlátozni. Ez kormányzati és törvényalkotói kategória. Ha egy szervezet számára megengedett, hogy kirabolják a beszállítóikat, az így beszedett extra jövedelmet 1,5-2,5%-os jövedelmi ráta után adózzák meg (nem tévedés, nem elírás), akkor ezek a multiszervezetek ezt a folyamatot a végletekig fönn fogják tartani. Talán az egész folyamatnak az fog korlátot szabni, hogy a bankok korlátozó finanszírozási lehetőségei miatt sokkal hamarabb fogunk tönkremenni, mint gondolnánk, vagy a multik és a kormány gondolja.

MBFI: *Végezetül engedje meg, hogy Horn Péter akadémikusnak az MTA – a baromfiszektor általános világprognózisával foglalkozó – tudományos konferenciáján november 12-én tartott eladása összefoglalójából idézzek: „...A baromfihús- és to-*

jástermelés a leghatékonyabb ágazatok az erőforrások termékegységre eső felhasználását és a környezetet terhelő hatásokat figyelembe véve. A termelés változását és a fogyasztás trendjeit illetően az előrejelzések is ezzel vannak összhangban”. Ez mindenképpen biztató, tehát a baromfiszektornak szilárd jövője van. Ha ezzel egyetért és lát esélyt a magyar ágazat mielőbbi felzárkózására, akkor reménnyel tekinthetünk a közelgő ünnepek és az új esztendő elé.

B. L.: Ahogy mondani szokás, utoljára a remény hal meg! A baromfisok hihetetlen túlélési képességekkel rendelkeznek, melyet az elmúlt 20 évben bizonyítottak is. Azt viszont látni kell, hogy ennek a szektornak és ágazatnak semmilyen tartaléka sincs, tehát saját forrásaira nem támaszkodhat.

Ha a kiabálásunk feljut az égig, akkor talán a kormány is meghallja és megérti, hogy rendkívül gyorsan be kell avatkozni azokba a gazdasági folyamatokba – FIGYELEM, NEM PÉNZT KÉRÜNK! –, amely esélyt ad az ágazatnak, a „magyar baromfiágazatnak” az életben maradásra.

Ehhez kívánok minden baromfival foglalkozó vállalkozásnak, azok munkatársának jó erőt, egészséget, és sikeres, boldog új esztendőt!

Ez évi utolsó számunkban a nyilvánosság lehetőségét megragadva, lapunk valamennyi olvasójának, szerzőjének, a Szerkesztőség és a Kiadó munkatársainak ezúton kívánunk

*Békés, boldog karácsonyt,
sikerekben gazdag új esztendőt!*

Kovácsné

Vasvári

Tájékoztató a 2009. évi regisztrációhoz

A Baromfi Termék Tanács a Baromfi- és Tojástermelők Szövetsége, valamint tagszövetségei

- a Magyar Brojlerszövetség
- a Magyar Kacsaszövetség
- a Magyar Lúdszövetség
- a Magyar Pulykaszövetség
- a Magyar Szabadtartásos Baromfitermelők Szövetsége
- a Magyar Tojóhibrid-tenyésztők és Tojás-termelők Szövetsége

tájékoztatják tagjaikat, hogy a hatályos alapszabályaik szerint a szövetségi, és egyúttal a termék tanács tagtagság alapvető feltétele az éves regisztrációs díj megfizetése és a regisztrációhoz szükséges Belépési Nyilatkozat megküldése.

Az éves regisztrációs díj **szövetségenként** 10 000 Ft, azaz tízezer forint. Ennek megfizetése a jelenlegi tagoknak 2009. február 15. napjáig esedékes. A befizetés elmulasztása a tagsági jogviszony megszűnésével jár. A befizetésekről a regisztrációt követően, **utólag küldjük meg a számlát.**

A befizetéseket a Kereskedelmi & Hitelbank Nyrt.-nél vezetett 10402166-21634819-00000000 számú bankszámlánkra utalással, a Titkárságtól kérhető csekkel postai úton, valamint az 1054 Budapest, Akadémia u. 1. szám alatti Titkárságon pénztári befizetéssel teljesíthetik. Lehetőség szerint az átutalást válasszák.

2008. évben regisztrált tagjaink a tagságuk megújításához szükséges űrlapot 2009. januárban postai úton fogják megkapni. Kérjük, hogy a visszaküldéskor mellékeljék a befizetési igazolás másolatát is.

Az új belépők által kitöltendő Belépési Nyilatkozatot január végén töltjük fel a www.magyarbaromfi.hu című honlapunkra. Ezen túlmenően a BTT titkárságáról is megkérhető a következő telefon-, illetve faxszámokon:

telefon: 1/312-9470, 1/269-2996, 1/269-2998
fax: 1/332-7124, 1/332-8164, 1/269-2995

Dr. Takács László s. k.
igazgató

HELYREIGAZÍTÁS

Novemberi lapszámunkban tudósítottam a párizsi élelmiszer-kiállításról, a SIAL-ról. A kiállításon a Gallicoop Zrt.-n kívül volt még magyar baromfitermékeket forgalmazó más magyar cég is, a PM World Trade Kft., Szeged. A cég hízott májat, lúdtermékeket állított ki.

Olvasóinktól és a PM World Trade Kft.-től elnézést kérek.

Földi Péter

HÍR

2009. május 11–15. között Barcelonában Hispack&Bta néven élelmiszer-technológiai és csomagoláskiállítás lesz.

További tájékoztatás a www.bta-bcn.com honlapon.

Értesítés

Mindazokkal akik ismerték, szerették, szomorú szívvel tudatjuk, hogy

Dr. CSALAVA ISTVÁN

állatorvos, a Vitamag Kft. igazgatója
2008. december 3-án elhunyt.
Szakmai életútjáról lapunk januári számában fogunk megemlékezni.

Az állatiermék-pályán érdekelt szervezetek, köztük a Baromfi Termék Tanács tagjai is, közös tüntetést szerveztek két nagy áruházlánc logisztikai központja elé. A gyáli helyszínen jelentek meg a baromfitermelők, ahol 45 jármű vett részt a felpályás útlezáráson. A BTT tagjai közül 25 fő jelent meg a demonstráción. Képünk a gyáli helyszínt ábrázolja.

A gyáli demonstrációval egyidejűleg a terméktanács vezetői – képünkön dr. Takács László és Horváth Lajos szövetségi IB-tag – spontán szervezett fogyasztói tájékoztatás céljával mintegy 1 tonna csirke- és pulykaterméket osztottak ki az érdeklődőknek. Mögöttük a táblán: „MULTI PIPI HOL KAPIRGÁLTÁL?” felirat áll.

Hirdetési tarifák

Méret	Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1 vágott tükör	168×238* 138×198	130 000
1/2 álló fekvő	67×198 138×96	80 000
1/4 álló fekvő	67×96 138×46	50 000
2/1 vágott	336×238*	220 000
Borító I.	148×168	190 000
Borító II–III.	168×238*	150 000
Borító IV.	168×238*	170 000

* A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges. Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

Dr. Kuli Barnabás

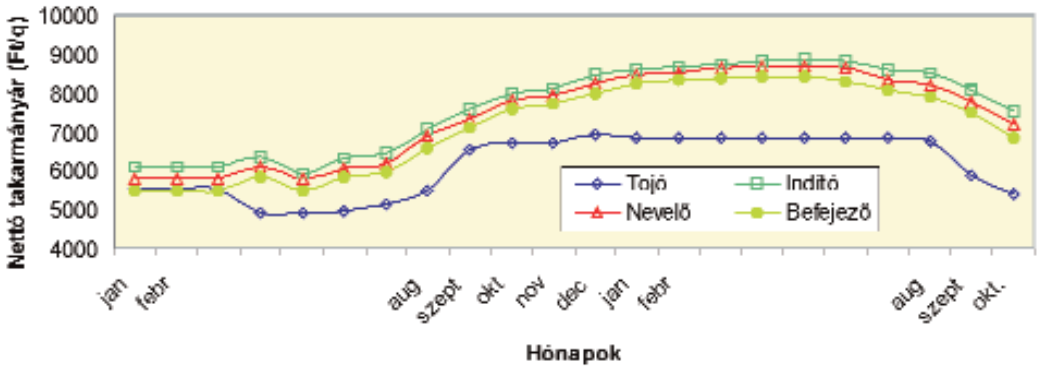
A brojler szülőpárok takarmányozáshoz használt tojótápok és a brojlervégtermék takarmányozáshoz használt indító, nevelő és befejező tápok áfa nélküli havi átlagárait a mellékelt diagramok mutatják 2007. januártól 2008. októberig. Az árcsökkenés később indult és kisebb mértékű, mint a gabona-alapanyagnál.

A vágócsirke felvásárlási átlagárának több mint öt hónapja tartó csökkenése to-

vább folytatódott, a 48. hétre 214 Ft/kg alá került. Csak a 44. héten volt átmeneti emelkedés, de ez abból adódott, hogy az integráción belül termelt, illetve a saját partnerektől felvásárolt csibe ára különbözik a külső termelőktől felvásárolt csibe árától. Két nagy feldolgozónál ezen a héten a drágább csirkék aránya magasabb volt, mint a korábbi hetekben.

Brojlerkeltetésben a 46. és a 47. héten volt visszaesés 1715 illetve 1496 ezer darabra, mivel ezek a csirkék karácsony körül kerülnek vágásra. A 47. hét végéig összesített 2007-es és 2008-as letelepítési darabszám gyakorlatilag megegyezik, a különbség kevesebb, mint egy százalék.

Hűshibrid-takarmányárak 2007–2008-ban

Hűshibrid-naposcsibe heti letelepítése és export 2007–2008-ban (E db)

MAGYAR TOJÁHIBRID- TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Földi Péter

A tojástermelés jövőjét újabb bizonytalansággal terheli meg az emberi ostobaság. Ez idáig az amerikaiak világos, tiszta gondolkodásával példálóztam több esetben is, amikor az EU állatjóléti szabályait kritizáltam.

Tévedtem, amikor erre hivatkoztam. Kalifornia választópolgárai ugyanis 66%-ban megszavazták a ketreces tyúktartás betiltását 2015. január 1-jei határidővel.

A kaliforniai tojástermelés 95%-ban ketrecekben történik. Gyakorlatilag az intézkedés felszámolja a tojástermelést, így Kaliforniában más, még normálisan gondolkodó államokból, Kanadából és Mexikóból kell majd a tojást beszállítani.

A szavazási kampányt állatvédők és harcias vegetáriánus egyesületek nemtelen eszközökkel, az érzelmekre hatva folytatták.

A szakmai szervezetek, az állatorvosok követelik, hogy tudományos alapon szülessenek a szabályok. Hazugságon, képmutatáson és irracionálitáson alapuló világunkban egyre kisebb az esély a sikerre.

Az általános világválság, az éhezők növekvő száma, az élszegényedés, az élelmiszerek drágulása és a friss tojás hiánya rá fogja döbenteni tévedésükre az embereket.

Sajnos nekünk is fel kell készülni arra, hogy nálunk Magyarországon is számolni kell a felelőtlenek akcióival. Mindenesetre a tojástermelésbe történő beruházási szándékok igencsak megcsappanóban vannak szerte a fejlett világban, nem úgy a fejlődő országokban.

Lehet, hogy ukrán, török tojást fogunk majd enni, esetleg indiai vagy kínai tojásporból (melaminnal dúsítva) esszük a reggeli háromtojásos rántottát?

MAGYAR PULYKASZÖVETSÉG

Szabolcsi Zsolt

Az ágazat helyzetét befolyásoló tényezők közül csak két területen következett be pozitív változás, felgyorsult a takarmányárak korrekciója, exportőrök számára kedvezőbb lett a forint árfolyama. A többi tényező inkább romlott és ennek ténye visszatükröződik a 2008-as év eddigi szakaszának áttekintésében is.

Az év első háromnegyedében az ágazat termelése jelentősen csökkent. A felvásárlás 4%-kal, a feldolgozóüzemek termelése a rendelkezésre álló adatok szerint 10%-kal csökkent. A takarmányárak esésének hatásaként a felvásárlási árak is lefelé tartó szakaszba léptek. Az értékesítésből nagyobb hányadot képviselő belföldi értékesítés 10%-kal esett vissza,

Belföldi naposjérce-telepítés													Me.: ezer db	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.	
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325	
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999	
2007	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287	112	4141	
2008	246	314	295	419	405	585	198	36	182	328			3008	

2007. I-X. hó: 37 42

a kisebb részt adó export ugyanakkor 10%-kal növekedett. A mell eladása mind a belföldi, mind az exportpiacon erősen stagnál, az árak nyomottak, a feldolgozóknál készletek halmozódtak fel. A hazai áruházláncok beszerzési stratégiájára továbbra is általános a szállítói panasz. A helyzet orvoslására indult ágazati és FVM-kezdemenyvezések meglehetősen nagy ellenállásba ütköznek és egyelőre hatástalannak látszanak. A fő felvevő német exportpiacon jelentős a kínálat a pulykamellből, míg a combra inkább a kereslet a jellemző.

Előzetes felmérések szerint 2008-ban 125 000 tonnás felvásárlással kalkulálhatunk. Ez a mennyiség közel áll a múlt évi 127 000 tonnás felvásárláshoz, tehát az év végére kopott az előzőekben vázolt telepítési hiány. Az év egyik legsúlyosabb eseménye a Zalabarmfi Zrt. finanszírozásának megvonása, a zalai termelők feldolgozó bázisának megszűnése volt. A helyzet azóta sem rendeződött megnyugtató módon. A kormányzat részéről felajánlott állami segítség (1 Mrd Ft állami garancia-vállalás) nem tűnik gyakorlatias megoldásnak, így a BTT az FVM további segítségét kérte a helyzet kezeléséhez. Az állatjóléti támogatások kifizetésével kapcsolatban sokan nehezményezték az MVH elutasító magatartását forráshiányra való hivatkozás miatt. Jelenleg konzultációk folynak a probléma tényleges mibenlétének megállapítása és annak kezelési esélyei végett.

A jövőben a pulykaágazatot több uniós intézkedés is érzékenyen érinti. Soron következő baromfifajként a pulyka következik az állatjólétre vonatkozó jogszabályalkotásban. A másik fontos sarokpont, a „Szalmonella-rendelet”, amely akár már 2010-re el is készülhet. A húsnál előírt szándékozott zéró toleranciaszint nem teljesíthető. Fontos lenne a két valóban veszélyes szerotípus (S. enteritidis és az S. typhimurium) nevesítése és a rendeletnek ehhez való igazítása. A BTT az ágazat

uniós tagszervezetével, az AVEC bevonásával közösen készül fel érdekeink képviselőjére.

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Látits Miklós

Annak ellenére, hogy több – korábban nem számottevő – probléma is sújtotta az idei évben a lúdágazatot, némi növekedést mutatnak az előzetes adatok az éves vágási mennyiségeknél. (Korábban sem a poly-

ma vírus okozta károk nem jelentkeztek az ideihez hasonló mértékben, sem az állatvédők kampányának nem voltak az ez évihez fogható piaci hatásai). A felvásárlás éves összes tömegét a hízott liba tavalyihoz hasonló mennyisége mellett a – több éves periódusú hullámozást mutató – hús hasznosítású liba felszálló ága határozta meg. Ez utóbbin belül – szemben a tavalyi évvel – nagyobb mértékben a tépett húslibánál történt növekedés. A múlt év közepétől növekedésnek indult takarmányárak ugyanis arra késztették a termelőket, hogy a fehér libát minél hamarabb szállítsák vágásra. Idén azonban éppen a nyár végétől kezdődött a takarmányok árának csökkenése (ha nem is a múlt évi növekedés mértékének megfelelően). A fent jelzett problémák súlyos anyagi terheket róttak az ágazatra, hiszen a szövetség által kezelt intervenciók alapból a vírusfertőzöttséget kimutató teszt megvásárlása mellett a védekezéshez szükséges – korábban nem létező – vakcina előállításának költségeihez is hozzá kellett járulni. Ezzel párhuzamosan pedig – a sajtó és média közreműködésével – kampányt kellett indítani a hízással kapcsolatos megtévesztő akció ellen súlyozására. Mivel e két kérdés jól láthatóan nem csak egy évet érint, számítani kell arra, hogy e területek továbbra is rend-

szeres anyagi áldozatvállalást igényelnek, így a termelés szabályozására, illetve az ágazat saját maga által okozott piaci zavarainak elhárítására kevesebb lesz a lehetőség.

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Az előzetes adatok ismeretében visszafo-gott – a bázisév mennyiségeit el nem érő – felvásárlás jellemzi a 2008. évet (a pontos értékek összeállítása és az ágazati beszámoló szokás szerint az év elején készül el). A visszaesés mindkét hasznosítási irányt, és a hizott kacsnán belül mindkét genotípust érinti. A kacsatermékek csökkent kínálata mellett egyéb – hosszabb távon is figyelembe veendő – tényezők is hozzájárultak, hogy a baromfiágazat egészén belül nem ez a termékpálya volt a legroszszabb helyzetben az idei évben. A külpiaci tapasztalatok szerint ugyanis – részben a világgazdaság helyzete, részben pedig a megváltozó fogyasztási szokások miatt – úgy tűnik, hogy a peccsenyekacsa (egyre nagyobb mennyiségben darabolva is) nagyobb keresletnek örvend. Fájó ugyanakkor, hogy ez a libahús értékesítésének rovására történik. Ennek oka a hozzáértők véleménye alapján nemcsak a kacsa ala-

csnyabb ára, hanem a termék kisebb tömege és gyorsabb elkészíthetősége is. Talán nem utolsósorban szerepet játszhat a hagyományok minden területen történő visszaszorulása, hiszen a baromfin belül a libahúsnak vannak leginkább ilyen vonatkozásai. A kacsaágazaton belül a hizott termékpályának kellett több problémával szembenézni az idei évben. A töméses hizálás elleni állatvédelmi kampány a hizott kacsat is érintette, és a kacsacomb hagyományosan gyenge értékesítési lehetőségei sem javultak; több esetben az eladás nem is az ár kérdése, hanem egyáltalán nem mutatkozik iránta igény. Az idei tapasztalatok és az előrejelzések alapján 2009-ben tovább növekszik a peccsenyekacsa előállítása, az üzemeknek azonban célszerű olyan mennyiségeket szem előtt tartani, amelyeknek összessége nem okoz (az egész vertikumnak károkat okozó) piaci zavarokat.

Látits Miklós

Hatékony tisztítás a baromfitelepeken!

- Gépeinket több mint 10 éve használják állattenyésztésben szerte az országban
- FVM által támogatott berendezések
- Hideg vizes, meleg vizes magasnyomást mosók, istállóhűtés

Meleg vizes mosók

Hideg vizes mosók

FIX NET Kft.

2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 8.

Tel.: (23) 530-492, fax: (23) 312-682

e-mail: fixnetinfo@fixnet.axelero.net

www.fix-net.hu

IFEFOODAPEST

A Budapesti Vásárcsopontban 2008. november 18–20. között rendezték meg a több éve FOODAPEST néven ismert élelmiszer-ipari kiállítás utódjaként a 2. IFE-FOODAPEST és ezzel együtt az 1. FOODATECH kiállításokat. Az alábbiakban röviden csupán az élelmiszer-kiállításról számolunk be röviden, főleg képekben, ezen belül is elsősorban a baromfiágazat részvételéről.

A Baromfi Termék Tanács az AMC támogatásával közös standon jelent meg, az alább látható képen olvasható vállalati

(cég) lista szerinti kiállítókkal. Ezenkívül a szakmából igen csekély számú baromfis cég állított ki önálló standon.

A Baromfi Termék Tanács kollektív standja, amely csakúgy, mint a korábbi években, az idei kiállításon is élénk forgalomnak és érdeklődésnek, jó néhány partnertalálkozáson is a színpadra volt

A BTT standján felállított hűtőpult a közösen kiállító cégek termékeivel

A Baromfi Termék Tanács elnyerte a „Kiváló Magyar Élelmiszer” díjat a hizott libamáj és kacsamáj termékekkel

A közös pultokon a Gallicoop Zrt. és a Gallfood Kft. ugyan-csak mutatás termékkel jelent meg

**IFE-FOODAPEST 2008
BTT STAND KIÁLLÍTÓK:**

Bát-Grill Kft.	Bátaszék
Capriovus	Szigetcsép
eFeF Élelmiszeripari és Ker. Kft.	Pécs
Gallfood Pulykafeldolgozó és Értékesítő Kft.	Kecskemét
Gastor Baromfi Kft.	Nyirbátor
Her-Csi-Hús Kft.	Hernád
Kálmánházi Baromfifeldolgozó Kft.	Kálmánháza
Vaskúti Baromfifeldolgozó és Keltető Kft.	Vaskút

A standon kifüggesztett táblán olvasható a közösen kiállítók listája

Fodrócziné Pohl Margit, az eFeF Továbbfeldolgozó Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, hogy a pulton látható termékek részben készítmények, részben pedig félkész termékek, mindkét áruféleségből átlagosan heti 150-150 tonnát gyártanak, melynek 75-80%-a belföldön, 20-25%-a exportra kerül értékesítésre, utóbbi fő relációi: Középkelet-Európa, Svájc és néhány EU-ország

A Kiskunfélegyházi INTEGRÁL ÁFÉSZ, amelynek fő tevékenysége a hízott liba- és kacsamáj előállítás és export, a korábbi évekhez hasonlóan idén is önálló standon állította ki termékeit

A Tojőhibridtenyésztők és Tojástermelők Szövetsége standrészletén a Capriovus Kft. kiemelkedő termékkollekciója, melyről információt a vásár ideje alatt Hatvani Béla kereskedelmi vezetőtől kaphattak a partnerek és a látogatók

SáGa Zrt. a közös AMC standon mutatott be néhány terméket

A Szijártó BT., amely egyike a magyarországi minőségi tojástermelő és ellátó cégeknek, önálló kiállítóként jelent meg, ezúttal a húsvéti időszakra specializált festett tojáskollekcióját mutatjuk be

A Corvinus Egyetem Élelmiszeripari Szak PhD-hallgatói is tanulmányozták a kiállítást

Eurotier a csúcson Hannoverben

Az állattenyésztők és -tartók legnagyobb seregszemláját két évente rendezi meg Hannoverben a DLG (Német Mezőgazdasági Társaság), amelyen ez év novemberében hazánkat három cég képviselte. Nevezetesen a Bábolna Tetra Kft., a Dr. Bata Biotechnológiai Rt. és a Hungapig. Megjegyezzük, hogy a páratlan éveken Utrecht (Hollandia) ad helyszínt ezen ágazat képviselőinek és az érdeklődőknek.

A négynapos megmérettetésen újabb rekordszámok születtek, hiszen 46 országból több mint 1800 kiállító vonultatta fel termékeit és szolgáltatásait bruttó tizenhét hektárnyi területen, ami összességében huszonöt százalékos növekedést takar a legutóbbi kiállításához viszonyítva. A nemzetközi elismertséget jelzi, hogy a 740 külföldi résztvevő bő húszszázalékos emelkedéssel értendő. Az egyes országok élvonalbeli sorrendje: Hollandia (168), Franciaország (88), Olaszország (71) és Dánia (51) a félszázon feletti kategóriájában.

Az idei összejövetel valóban a híd szerepében zajlott Kelet és Nyugat között, hiszen nagyszerű konferenciát biztosított a szakma képviselőinek. Sőt, ezen alapgondolat folytatásaként megszervezték a Kína és Európa közötti fórumot is, ahol a genetikai újdonságok kerültek középpontba. Egyébiránt a sokak által emlegetett Kína egy híján harminc céggel képviseltette magát Hannoverben, jelezve a gazdasági életben ismert fontos szerepét a mezőgazdaságban is.

A hagyományoknak megfelelően ezúttal is hangsúlyt kapott az innováció, hiszen több mint kétszáz vállalkozás érkezett Niedersachsen fővárosába. A szakmai zsűri négy aranyérmes osztott ki a megnyitó ünnepségen nagy ceremónia közepette, többezres publikum előtt. A díjazottak a Big Dutchmann, a Sauer, a Schuitemaker és a Westermann fejlesztőmérnökei voltak. Ezenkívül 13 ezüstérem talált gazdára Hannoverben.

Az Eurotier kiállítás fontos a résztvevőknek, hiszen az élelmiszerellátás szüksé-

gességét nem kell különösképpen magyarázni – viszont a minőségi termelésre megnövekedett igényt annál inkább indokolt hangsúlyozni, mivel a verseny egyre élesebb a termelők között. A három fő területen (nevezetesen a szarvasmarha, a sertés és a szárnyasok vonatkozásában) az információkra – amelynek dzsungelében nem könnyű eligazodni – mindinkább szüksége lesz az érintetteknek. Különösen a piaci ismeretek és a technológiák terén mutatkozik meg az erősödő kereslet.

Az egyes vállalkozásnak magát a jövőt is jelenti az itteni lehetőség vagy másképpen fogalmazva a megmérettetés. Ez a fórum tulajdonképpen egyfajta ötletbörze, ahol az ágazatok jövőbeni koncepcióival ismerkedhet meg az érdeklődő. Azért is van felmenő ágban a hannoveri kiállítás, mert segít a perspektivikus stratégiák kifejlesztésében, a hosszú távon gondolkodó gazdálkodók eredményes munkájában. Minden tekintetben az előre mutató a fő vezérelv.

A kiállítói szám minden idők legtöbbjének számít, s a megnövekedett kiállítási területen a híres vásárgár új részén (Dél-Nyugat) hatékonyabb bemutatkozásra volt lehetőség, amely a látogatók számára is előnyt jelentett.

A november 11–14. között megrendezett kiállítás különálló és kiemelt társrendezvénye volt a „Bioenergia-Európa” nevű találkozó. A téma időszerűsége közismert, ezért két esztendeje egyértelmű sikernek ígérkezett a fórum megszervezése. Olyannyira, hogy az idén már külön csarnokban, mintegy kétszáz cég fedte le illetve

igazolta a dinamikus ágazat fejlődését. A lényeg, hogy a termelők, az ipari és a kereskedelmi felhasználók, a helyi energiaellátó rendszerek működtetői aktívan megismerhették az illetén rendezvényeken az agráriumban képződött új energiahordozók teljesítményét, a szolgáltatások minőségi termékeit. Mindezt azzal a céllal, hogy részletes alapossgal tanulmányozhassák az érdeklődők az egyes technikai megoldásokat a széles palettán. A program egy olyan szerveződésre épült, amely a tervezéstől a kivitelezésig szerves egységben, úgymond szinkronban van az állattartók és tenyésztők lehetőségeivel illetve érdekeltségével. Természetesen minden körülmények között szem előtt tartva a környezetvédelem fontosságát.

A szarvasmarha-, a sertés- és baromfiágazat minden egyes területe mondhatni terítékre került a négynapos kiállításon, figyelembe véve a termelők, feldolgozók és kereskedők közötti összhangot, az összes állatfaj vonatkozásában hangsúlyt biztosítva a takarmányozás, a tartástechnológia és az állategészségügy legfontosabb kérdéseinek. Ezek sorában a legnagyobb tömeget képviselő szarvasmarha esetében napi fajtabemutatók hívták fel magukra a látogatók figyelmét, különösképpen a hosszú élettartamú és robusztus fajták genetikai eredményességét illetően. Ez utóbbi témakörben egyébiránt összesen 33 szervezet illetve szövetség tevékenykedett az érdeklődők megnyerésére, ismertetve a legígéretesebb keresztezések eredményességeit előadásokban és a gyakorlatban egyaránt.

Az állatorvosok, gyógyszerészek és az egészségügyben tevékenykedők az évenkénti szövetségi kongresszusukat például ezúttal Hannoverben tartották, mivel külön csarnokban debütálhattak az érdekeltek. Az elmélet és a gyakorlat szimbiózisa volt tetten érhető a fórumukon. Az új technológiák terjedésében nagy segítségnek szá-

mított a Kelet-Európai Workshop, a fiatal gazdálkodók, farmerek pedig szintén kicserélhették véleményeiket és tapasztalataikat egymás között.

–Szalay Attila–

A cikkhez kapcsolódva röviden ismét utalunk arra, hogy az EUROTIER kiállításon több év után ismét vezető szerepet kapott a baromfi, amely a 11. és 12. sz. pavilonokban nagyszabású „Poultry Show”-ként jelent meg 15 000 négyzetméteren, 1600 kiállítóval (az egész kiállítás teljes területe 170 000 négyzetméter volt). Kétnapos nemzetközi Baromfi Fórumot is rendeztek, amelyre igen neves előadókat (Prof. Dr. Dietmar Flock – WPSA, Werner Böttcher – ZMP stb.), a témakörök a ma aktualitásaiból voltak összeállítva (piac, állategészségügy-állatjólét stb.)

Jelentős eseményként értékelte az EUROTIER sajtója, hogy a Német Szövetségi Köztársaság új mezőgazdasági, élelmezésügyi és fogyasztóvédelmi minisztere, *Ilse Aigner* nagyívű beszédében szólt a kiállítókhöz, a látogatókhoz, a hivatalos és szakmai közönséghez. A miniszerasszonynak ez volt az első komolyabb nyilvános fellépése. Beszédéből e helyen csupán az alábbi kis részletet idézzük:

„...Természetesen viták vannak az állattartásról, az állatvédelemről vagy a természetvédelemről, de akár a vizeink védelméről, ezek újra meg újra napirendre kerülnek, mivel a versenyképességgel is összefüggenek(...) De nekünk szükségünk van közös és kötelező szabályozásra, hogy az ember és a környezet védelmét megvalósíthassuk. Ehhez már rendelkezünk magas színvonalú állatvédelmi szabály- *Ilse Aigner*

zással mind jogi, mind gyakorlati tekintetben. A koalíciós szerződés értelmében a Szövetségi Köztársaság kormánya be fog

lépni egy európai szinten harmonizált állat-, fogyasztó- és környezetvédelmi szabvány rendszerébe.”

A baromfikiállítás egyik részlete

A hazánkban jól ismert Lohmann cégcsoport ezúttal is az egyik legnagyobb és legforgalmasabb standdal jelent meg

A Big Dutchman cég standja idén is az érdeklődés egyik középpontjában állt

A korona védjegy garancia a biztonságra és a minőségre

Mi az Egészséges Tojás védjegy?

Az Egészséges Tojás védjegyet a Baromfi Termék Tanács azzal a céllal vezette be, hogy megkönnyítse a vásárlók eligazodását az információk között, s ezzel az egyszerű szimbólummal jelölje: ez a tojás garantáltan minőségi, biztonságos és magyar.

A védjegyet azon termelők pecsételhetik a tojásra, akik vállalták és vállalják, hogy a hatályos magyar és uniós jogszabályokon túl annak a szigorú követelményrendszernek (tyúkok tartására, takarmányozására, állat- és humánegészségügyre vonatkozóan) is megfelelnek, amit a védjegy szabályzata előír.

A védjegy szabályzatának előírásai – melyek a legújabb kutatási eredmények alapján kerültek kidolgozásra – természetesen elsősorban az élelmiszer-biztonságot célozzák meg. A szalmonellamentesség garantálása kiemelt jelentőségű a védjegy szempontjából. Ezen túlmenően a rendszer magában foglalja a tojások nyomon követhetőségét a termelőtől a csomagolón át a fogyasztóig, valamint a termelő és a csomagoló rendszeres és folyamatos egészségügyi ellenőrzését.

A védjegy használatára jogosultak egyik legfontosabb feladata, hogy a kiváló minőségű és mindig frissen felkínált tojásokat

- szalmonellafertőzéssel szemben védett állományok termeljék,
- a szortírozás, csomagolás, tárolás és szállítás során is védjék a fertőzésekkel szemben;
- mindent megtegyenek az állományok

betegségektől való megóvása érdekében;

- különös figyelmet fordítsanak az állatok takarmányozására;
- s minden ezzel kapcsolatos tevékenységet pontosan és naprakészen dokumentáljanak.

Ezt természetesen egy **független szakmai felügyelőbizottság folyamatosan és rendszeresen ellenőrzi.**

Mi a védjegy célja?

- Ezen védjeggyel ellátott tojások megkülönböztetése a termékinlatban;
- Az élelmiszer-biztonság, a higiénia, a nyomon követhetőség és a törvények betartásának garantálása a fogyasztó számára;
- A termelők ösztönzése a minőség javítására;
- A tojásfogyasztási szokások kialakítása és befolyásolása;
- A fogyasztók emocionális és tudatos kötődésének megteremtése e termékhez.

Hogyan ismerhető fel a védjegyes termék?

A védjegyes tojás a tojás dobozán és magán a tojáson feltüntetett magyar korona szimbólumról ismerhető fel:

Jelzés a dobozon:

és a tojáson:

Tudományos konferencia

A baromfiágazat helyzete és jövőbeni kilátásai

2008. november 12-én „már tizedszer jöttek össze a magyar állattenyésztésért tenni akarók az MTA Állatnemesítési, Állattenyésztési és Takarmányozási Bizottságának, valamint a Magyar Állattenyésztők Szövetségének hívására az MTA székházában.(...) A konferencia, mint korábban is, része a Magyar Tudomány Napja rendezvény sorozatának. A rendezők remélik, hogy a résztvevők és az olvasók hasznos információkat kapnak. Erre nagy szükség is van, mert a kíméletlen globális verseny, a válság hatásai, a bioenergia-gyártás, a GMO problematikája, a libatömés körüli vita, az állat-egészségügyi fenyegetettség mind nehezítik a baromfiágazat helyzetét.” Ezek a mondatok állnak a konferenciáról az Állattenyésztés és Takarmányozás c. szakfolyóiratban teljes tartalommal kiadott anyag *Gundel János*, az MTA fent nevezett szakbizottságának titkára által írt előszavában. Az alábbiakban a három átfogó jellegű előadásra az összefoglalások alapján néhány mondatban, a részterületek témáiról elhangzottakra csak felsorolásszerűen számolunk be, mivel az említett kiadványban azok szerkesztett anyaga megtalálható.

Schmidt János

A konferenciát *Schmidt János*, az MTA rendes tagja, a baromfitakarmányozás jeles szakértője nyitotta meg és annak levezető elnöke volt.

Horn Péter az MTA rendes tagja „*A baromfitenyésztés fejlődésének kilátásai, új kihívások, veszélyforrások és lehetőségek*” címmel rendkívül érdekes, helyenként megdöbbentő tényekről, jelenségekről beszélt. Áttekintést adott a baromfitenyésztésben, -áruterelésben és -fogyasztásban a közeljövőben várható folyamatokról, az azokat befolyásoló tényezőkről. Tárgyalta a termék-előállításban részt vevő ágazatok versenyképességét, az összes erőforrás és a környeze-

Horn Péter

terhelő hatások figyelembevételével. A baromfihús- és tojástermelés az erőforrások termékegységre eső felhasználása és a környezetet terhelő hatásokat figyelembe véve a leghatékonyabb ágazatoknak tekinthető. A termelés változását és a fogyasztás trendjeit illetően az előrejelzések összhangban vannak az előbbiekkal. Az erőforrásokért folyó versenyben a nagy teljesítményű típusok fölénye egységnyi termékre vetítve egyértelmű.

„*A tyúkfélék és a pulyka tenyésztésének helyzete és jövője*” című előadásban a szerzők: *Sütő Zoltán* és *Horn Péter* igen széles szakmai területet öleltek fel, időben áttekintik a 19–20. század tenyésztésének fejlődését, a biológiai alapokban bekövetkezett változásokat. Ismertették, hogy a Kaposvári Egyetem kísérleti telepén 1975 és 2007 között 101 brojler- és 21 pulykatesztet végeztek. Megállapítható, hogy ezen időszak alatt a brojle-

Sütő Zoltán

Sütő Zoltán

reknél a 42 napos kori átlagsúly 95-97%-kal nőtt, míg a nagytestű pulykák esetében a 20 hetes kori átlagsúly 74-78%-kal. Gyakorlatilag kimondható, hogy a fent jelzett hizlalási végsúlyoknál az éves előrehaladás mindkét fajban 3% körül alakult.

Bogenfürst Ferenc A víziszárnyas ágazat helyzete és jövőbeni kilátásai Magyarországon c. áttekintő előadásában elmondta,

Bogenfürst Ferenc

hogy a baromfinak ezt a szakterületét az utóbbi öt évben jelentős negatív hatások érték. A túltermelés, a takarmányok drámai drágulása, valamint az állatvédők támadásai arra kényszerítik, hogy számottevően változtasson jelenlegi szer-

kezetén és mindenekelőtt a termelés hatékonyságán. A tanulmány a jelenlegi helyzetet és a fejlesztés lehetőségeit elemzi.

A továbbiakban a következő előadások hangzottak el (szerzők, cím):

- *Szalay István–Kovácsné Gaál Katalin:* A baromfi géntartalékok és az alternatív baromfityenyésztés helyzete és jövője
- *Hidas András:* Molekuláris genetika a baromfityenyésztés jelenlegi irányzataiban
- *Barna Judit:* Szaporodásbiológiai kutatások és azok hatása a baromfityenyésztés fejlesztésére
- *Dublecz Károly és munkatársai:* A baromfitakarmányozás aktuális kérdései
- *Mézes Miklós:* A takarmány és a termékek megbízhatóságának kérdései a baromfiágazatban

IX. Nemzetközi Baromfitenyésztési Szimpózium

Minden év novemberében megrendezik a kaposvári nemzetközi baromfis szimpóziumot, amelyre ezúttal is az egyetem aulájában került sor. A házigazdák körültekintő rendezésének köszönhetően idén is élénk szakmai érdeklődés nyilvánult meg a programban szereplő témák iránt. Ezek skálája a mai aktuális ágazati tájékoztatástól a szakma gyakorlati és tudományos kérdéseivel foglalkozó előadásokig terjedt. A már több éves hagyományhoz híven az illetékes kuratórium által adományozott Kakuk Tibor-díj átadása a szimpózium záró aktusaként történt. Erről külön cím alatt számolunk be. A szakmai tanácskozás előadásaira az alábbiakban csak igen vázlatosan térünk ki, hiszen a résztvevők számára kiadott írásos anyag valamennyit részletesen tartalmazza.

A tanácskozást a jelenlévők üdvözlése után *Dr. Bogenfürst Ferenc* egyetemi tanár nyitotta meg és mint annak levezető elnöke átadta a szót az előadóknak.

Bárány László, a Baromfi Termék Tanács elnöke „*A hazai baromfiágazat helyzete és kilátásai*” címmel tartott tájékoztató elő-

adást. Az előadó röviden kitért a baromfiszektor valamennyi (brojler, pulyka, lúd, kacsa, étkezéssítőjás-termelés) szakterületére. Ezeket számszerűleg is értékelte a következő szempontok szerint: fajta-kérdés, genetikai alapok; a termelés műszaki és technológiai színvonala; takarmányozás; szakmai tudás, management; integrációs fok és gondolkodás. Az egyes osztályzatoknál + és – jelöléssel illették a versenyképesség megítélését.

A kérdést kiemelten kezelve megállapította, hogy az in-

tegráció foka és különösen a vágóüzemek tekintetében rendkívül nagy probléma Magyarországon a koncentráció hiánya.

A helyzetértékelés összefoglalva a következő volt: jelenlegi helyzetében és állapotában a magyar baromfiágazat az agrár-élelmiszeripar következő nagy vesztese lesz. Hogy ez ne következhesen be, bátor és konzekvens gazdasági, gazdaságpolitikai és törvényi döntéseket kell hozni. Az előadó ezután felvázolta az általa szükségesnek tartott lépéseket.

A takarmányozási költségek csökkentésének lehetősége természetes anyagokkal c. előadásában *Prof. Dr. Vincze László* ny. egyetemi tanár az SSF nevű malomipari melléktermékből fermentált anyag alkalmazásának módját és eredményeit mutatta be, melynek költségkímélő hatását hazai *John Bierens*

Bogenfürst Ferenc

Bárány László

Prof. Dr. Vincze László

John Bierens

és nemzetközi kutatási eredmények bizonyítják.

John Bierens, a Vencomatic B.V. (Hollandia) termék menedzsere „Új műszaki-technológiai megoldások a brojlertermelés hatékonyságának javítására” címmel olyan merőben újszerű rendszert mutatott be, amelynél a keltetés során a kelés előtti átrakás időpontjában a tojásokat egy ún. „PATIO” rendszerbe helyezik, ahonnan a kikelt csibék gyakorlatilag az istálló alomjára esnek le, így a kelési leszedéssel és szállítással járó stressz nagyban csökkenthető. Beszélt még a csibék korai kezelésének előírt paramétereiről, beszámolt cége ilyen irányú fejlesztéseinek eredményeiről.

„Energiatermelés baromfitrágyából kis-méretben” c. előadásában Kiss Péter (Ökogázprojekt Magyarország Innovációs Kft.) bemutatta a baromfitrágyából biogáz előállításának mikroerőművekkel és az ún. kogenerációs elv alkalmazásával kidolgozott megoldását, erről konkrét példákat és számításokat is közreadott.

Faludi Tamás, a Dilaco Lighting ügyvezető igazgatója „A világítástechnika szerepe a baromfitartásban” címmel, a baromfitartás szakmája e részének kitűnő ismerete birtokában a világítási programok technikai fejlesztésekkel lehetséges hatékonyabb, olcsóbb és környezetkímélőbb megvalósításának legújabb módjait és elemeit ismertette. Cégének erre alaposan és a szakmához adaptált rendszereit sok tekintetben sikerült létrehozni, ezek továbbfejlesztését a jövő egyik fontos feladatának tekintik. Az előadás az innováció egyik legérdekesebb területét tárta a szakmai közönség elé.

Faludi Tamás

A táplálkozástudomány egyik ma igen aktuális terüle-

tén elért új tudományos és gyakorlati eredményekről számolt be Tomasz Jerzi Wertelecki, a Novus Polska Sp. (Lengyelország) ügyvezetője „A DHA szerepe a funkcionális tojásstermelésben és a baromfitakarmányozásban” címmel. A táplálékanyagok biológiai értékének további fokozását sikerült elérni a DHA {=docosa hexaenoic acid, egy 22 szénatomos, hatszorosan telítetlen zsírsav) alkalmazásával.

Dr. Kőrösi László, a Rhone Vet Kft. szakállatorvosa a legújabban kifejlesztett komplex immunizálási mód alkalmazásáról, annak előzményeiről, kísérleti és üzemi eredményeiről „A VAXXITEK R+HVT+IBD...óriási lépés a vakcinázásban” címmel tartott előadást.

Az udvarias házigazda részéről hangzott el az utolsó előadás, melyet „Az állatkímélő libamájtermelés élettani alapjai” címmel Áprily Szilvia, a Kaposvári Egyetem PhD-hallgatója tartott. Az egyetemen kidolgozták a címben megadott fő követelmény teljesítésének tartási és takarmányozási feltételeit.

Az eredmények alátámasztják a tömés-előkészítés jelentőségét és szükségességét, valamint igazolják, hogy ezáltal lehetséges a tömés idejének, gyakoriságának a csökkentése a máj tömegének és minőségének számottevő romlása nélkül.

A konferencia néhány felvetődő kérdés alapján rövid konzultációval ért véget.

Tomasz Jerzi Wertelecki

Dr. Kőrösi László

Hetedik alkalommal adták át Kaposváron a Kakuk Tibor-díjat

Dr. Sütő Zoltán, a Kuratórium titkára

Nagyváthy János „A szorgalmas mezei gazda” című 1791-ben megjelent könyvében az alábbi sorok olvashatók: *„Annyira becsülték a régiek a mezei gazdaságot, hogy azokat, akik őket erre oktatták, az embereknél valami feljebb emelt valóságnak ítélték, és hogy ezeknek jótéteményeiket el ne felejtsek, emlékezetüket esztendőnként előforduló ünnepléssel tisztelték.”*

Ezen gondolatok előre bocsátásával a 9. Nemzetközi Baromfitenyésztési Szimpózium programjaként került átadásra Kaposváron a **Kakuk Tibor-díj**.

Emlékeztetőül szabad legyen felidézni, hogy Tibor bácsi halála után öt évvel, alig néhány nappal 75. születésnapja előtt 1999 áprilisában a Lillafüreden rendezett Shaver Konferencián, HORN PÉTER akadémikus jelentette be a szakmai nyilvánosság előtt egy kaposvári alapítású díj létrehozását. Az alapítók szándékát hűen tükrözi a díj odaítélését tanúsító díszoklevél szövege:

„Attól a nemes szándéktól vezérelve, hogy mestereink tiszteletével és emberi értékeink megőrzésével példát mutassunk az

*utánunk jövő generációknak, barátunk és kollégánk, a takarmányozásban kiemelkedő hazai személyiségének emlékére, születésének 75. évfordulóján alapítottuk a **Kakuk Tibor-díjat.**”*

A díj alapításához kikértük és megkaptuk a család egyetértését.

A konferencia alkalmából megjelent kiadványban felidéztek Tibor bácsi életútját, habitusát és megannyi kötődését a baromfi szakmához, ami nemcsak közege, de lételeme is volt egész életének. A beszámolóból az is kiderül, hogy a nevével fémjelzett díj átadására ünnepélyes keretek között Kaposváron kerül sor, amit a baromfitenyésztés területén kimagasló életút elismeréseként fog átnyújtani a kuratórium. E szándék egyben azt is jelenti, hogy a díjat csak nyugállományba vonult személy kaphatja. Noha az elismeréssel nem jár pénzjutalom, a díjat megtestesítő, erre az alkalomra készített és minden esetben egyedileg öntött kisplasztika művészi és eszmei értéke remélhetőleg kifejezi annak kézzel nem fogható, különleges értékét.

E helyen fontosnak tartom megjegyezni, hogy az élő tudományokat szimbolizáló kettős DNS-spirál, a szakterületet megjelenítő tojás és a névadó arcvonásának művészi kompozícióba formálása FARKAS PÁL Szekszárdon élő szobrászművész alkotása. A díj ismételt útjára bocsátását az AGROKOMPLEX C.S. Rt. (Zichyújfalu) és a Bábolna Agrária Kft. (Bábolna), valamint a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karának anyagi támogatása tette lehetővé, melyért ezúton is szeretnék köszönetet mondani.

Emlékeztetőül szabad legyen felidézni, hogy 2000-ben DR. GRÜNFELDER LŐRINC és DR. MÉSZÁROS JÁNOS, 2001-ben DR. BARÓCSAI GYÖRGY és DR. KÁLLAY BÉLA, 2002-ben

DR. NAGY GYULA, DR. PERÉNYI MIKLÓS ÉS DR. LÉGRÁDY PÉTER, 2003-ban TURI ISTVÁN ÉS DR. VÉGH LÁSZLÓ, 2004-ben DR. GIPPERT TIBOR ÉS DR. PAPÓCSI LÁSZLÓ, 2006-ban DR. SÓFALVY FERENC ÉS DR. VARGA ISTVÁN kapta a **Kakuk Tibor-díjat**.

A kuratórium döntése értelmében a *hazai baromfityenyésztés* területén végzett kiemelkedő és példamutató tevékenysége elismeréseként mindazért amit tettek, köszönettel és hálával, az idei évben DR. CZIRJÁK LÁSZLÓ ÉS DR. SCHMIDT JÁNOS részesültek ebben az elismerésben. A díjat DR. HORN PÉTER akadémikus, a kuratórium elnöke adta át. Ezúton is szívből gratulálunk a kitüntetetteknek.

Dr. Czirják László állatorvos

Czirják László 1927. május 12-én született Szabadszálláson. Édesapja a helyi elemi iskola igazgatója és a református templom kántora volt. Édesanyja bátyjával együtt otthon nevelte a két fiút. Családjá megismerkedte a II. világháborút, mert apja a 2. magyar hadsereg tisztjeként 1943-ban a Don melletti harcokban hősi halált halt, ami a Rákosi-rendszer idején nem maradt következmények nélkül, jelentősen nehezítve a család sorsát.

Horn Péter akadémikus átadja a díjat

Az elemi iskolát Szabadszálláson, a középiskolát a nagykőrösi Arany János Gimnáziumban végezte, itt érettségizett 1945 júliusában.

1945 szeptemberében lett állatorvostan-hallgató. Ahhoz, hogy a romokban heverő Budapesten élhessen és tanulhasson, sok nehézséget és nélkülözést kellett vállalnia. Leleménnyel, munkával, a „Valahol Európában” körülményei dacára állatorvos lett.

A végzés után az Anatómia Tanszékre nevezték ki, noha szándéka szerint más területet szeretett volna választani.

1954-ben a Sebészeti és Szemészeti Tanszékre került, ahol a hallatlan precíz Kómár Gyula professzor munkatársa lett. Saját bevallása szerint itt lett állatorvos. Az 1956-os események következményeként a Tanszék élére új vezetőt neveztek, akivel számos dologban nem értettek egyet, ezért lett inkább vidéki állatorvos.

1958-ban Püspökladányba nevezték ki járási állatorvosnak, ahol tizenharmad magával fő feladata a járványos állatbetegségek elleni, szinte folyamatos védekezés volt. A lépfene, a sertéspestis, a baromfi-pestis, a baromfikolera, a száj- és körömfájás stb., mindennapos megfeszített munkát jelentett.

1960-ban a szovjet típusú termelőszövetkezetek szervezések időszakában, a legkülönbözőbb helyekről összehordott állatok karantén nélküli elhelyezése miatt kitört járványok kezelése nemcsak óriási feladatot jelentett, hanem előfordulásuk hatalmas veszteségeket is okozott. Márpedig ebben az időszakban a szabotázsnek tekintett veszteségek nem kerültek el „bizonyos szervek” figyelmét, ezért a szakszolgálat állatorvos tagjai egy-egy bejelentés színnyelére rohanva mentek, hogy előbb érjen a járvány helyszínére, mint a rendőrség.

1963-ban megyei főállatorvosi megbízást kapott. Családi okokból 1971-ben Debrecenbe költözött, ahol a központi járás vezető állatorvosa lett, majd a Nádudvari Tsz. elnökhelyettesének ajánlatát elfo-

gadva Nádudvaron üzemi állatorvosként dolgozott 1975-től 1989-es nyugdíjazásáig, majd nyugdíjasként 2007-ig.

Nádudvaron döntően a tyúk- és a pulykaágazatban dolgozott akkor, amikor a 70-es évek közepén Nádudvar évi 45 000 napos pulykaszülőpárt importált Kanadából és ezzel a Hybrid Turkeys Inc. kelet-európai fellegrává vált. Akkor, amikor létrehozták a Fehér Gyémánt Brojlerpulyka-termelési Rendszert, akkor, amikor a Hunniahibrid Brojlertermelési Rendszer 150 millió Hybro pecsenyecsirkét forgalmazott évente és melynek egyik nagyszülőpártelepe Nádudvaron működött.

Úgy gondolta, hogy a tudomány által elért eredményeket közel kell vinni a gyakorlathoz, ezért a baromfitartással, szaporítással, egészségüggyel, keltetéssel kapcsolatos 80-150 oldalas jegyzetek egész sorát írta, amelyeket „*Hasznos tanácsok*” címmel az egyre növekvő és egyre intenzívebben termelő baromfitelepek irányítóinak kezébe adott. Néhány évig a Hajdúsági Agrár-ipari Egyesület állatorvosi feladatait is ellátta. Nádudvaron mindig is pezsgő szakmai élet volt, ezért különösképpen is jól érezte itt magát. Szakmai pályafutása utolsó évtizedében arra is képes volt, hogy egy takarmánygyár felügyelő állatorvosaként új területeket és feladatokat ismerjen meg. Azt mondja magáról, hogy 80 éves korában végleg befejezte a munkát.

Dr. Schmidt János

akadémikus, egyetemi tanár

Schmidt János professzor 1935-ben született a Győr-Moson-Sopron megyei Feketeerdőn. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Állattenyésztési Karán 1959-ben szerzett kintűtetéses agrármérnöki oklevelet. Oktatói tevékenységét 1960-ban kezdte a mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémián, ahol a jogutód intézményekben azóta is dolgozik. Egyetemi tanárrá 1979-ben nevezték ki. Három cikluson át a mosonma-

Az ünnepelt a díj névadója, Kakuk Tibor unokáival vett részt az ünnepségen

gyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kar dékánja volt, annak a Karnak a vezetője, amelyik évtizedek óta sokat tesz az őshonos magyar baromfifajták génmegőrzéséért.

Két ciklusban volt az egyetem tudományos rektorhelyettese és 14 éven át (1987–2001) vezette oktatóként, kutatóként a Kar Takarmányozástani Tanszékét.

A kandidátusi fokozatot 1970-ben, a mezőgazdasági tudomány doktora címet 1989-ben szerezte meg. A Magyar Tudományos Akadémia 2001-ben levelező, 2007-ben pedig rendes tagjává választotta.

Kutatómunkája elsősorban a kérődzők energia-, fehérje- és aminosav-ellátásának, a takarmányok konzerválásának, valamint a melléktermékek takarmányozási célú hasznosításának kérdései köré koncentrált, de egyetemi oktatóként valamennyi gazdasági haszonállat elméleti és gyakorlati takarmányozásának szakértő ismerője.

Tagja volt annak a munkacsoportnak, amely 1983–86 között javaslatot dolgozott ki a keményítőérték helyett egy korszerű nettóenergia-rendszer bevezetésére a hazai takarmányozásban.

Vezetőként irányította azt a kutatócsoportot, amely kidolgozta az új hazai fehérjeértékelési rendszert.

Több olyan élelmiszer-ipari melléktermékre dolgozott ki takarmányozási technológiát, amelyeket korábban nem, vagy nem megfelelő módon hasznosítottak.

Új és gazdaságilag is jelentős hasznosítási technológiát dolgozott ki munkatársai-val a növényolajipar legnagyobb mennyiségben előforduló, korábban környezet-szennyező melléktermékek takarmánykénti felhasználására.

Kutatómunkájának eredményeit 198 tudományos publikációban adta közre. Ebből 154 tudományos folyóiratban jelent meg, 44 pedig külföldi, illetve hazai tudományos konferencián elhangzott előadásának teljes terjedelemben megjelent anyaga. Publikációi közül 74 idegen nyelven látott napvilágot. 12 szakkönyv és egyetemi tankönyv elkészítésében vett részt, mint szerző, illetve mint szerkesztő. Könyvei egy évtizede az egyetemi oktatás és tudományos továbbképzés alapvető ismeretanyagát ölelik fel.

Ez idáig 11 aspiráns, illetve PhD-hallgató szerzett irányításával tudományos foko-

zatot. Jelenleg a Nyugat-Magyarországi Egyetem, valamint a Kaposvári Egyetem Doktori Tanácsának tagja.

Aktívan kapcsolódik be a tudományos közéletbe. Számos szakmai és tudományos testület, valamint szerkesztő bizottság tagja.

Tudományos munkásságának elismeréseként több alkalommal részesült kitüntetésben: Újhelyi Emlékérem (1982); Wilhelm Kirchner-díj (1983, Németország); Darányi Ignác-díj (1998); Gábor Dénes-díj (1998).

Oktató és tudományos munkáját 2006-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetéssel ismerték el.

Akkor, amikor a kuratórium választása Schmidt János akadémikusra, a tudós kutatóra esett, az elismerés annak a személynek is szól, aki társszerzője és harcostársa volt Kakuk Tibornak, és akinek közel félévszázados oktatói pályafutása alatt gazdaszgenerációk sora, az állati takarmányozás korszerű szemléletű ismeretein nőtt fel.

AVIAGEN partnertalálkozó

Az Aviagen Kft., amely gyakorlatilag a húshibrid szülőpár forgalmazás közel háromnegyed részét ez év november 19–20-án tartotta Gödön partnertalálkozóját. A rendezvény szakmai programokat és értékeléseket tartalmazott, erről kívánunk az alábbiakban beszámolni. Az ágazati helyzet áttekintése mellett a szülőpárkihelyezés és a -tartás valamint a cégfejlesztéséről adandó információ voltak a legfőbb tárgyai az egyes előadásoknak.

A rendezvényt **Nick Spenceley** ügyvezető igazgató nyitotta meg.

Bevezetőjében elmondta, hogy rossz hírek és jó hírek vannak. A rossz hírekhez tartozik, hogy rengeteg a baromfiszektorban manapság a gond, probléma, és a válság érinti az ágazatokat. A jó hírekhez sorolta az energiaárak csökkenését, a kukoricaárak csökkenését, és az etanolörületnek bizonyos mértékű enyhülését.

Az első előadást **Bárány László**, a Baromfi Termék Tanács elnöke tartotta a brojlerágazat aktuális kérdéseiről.

(Itt hivatkoznunk kell az ugyancsak a néhány nappal korábban megtartott kaposvári szakmai szimpóziumra, ahol Bárány László azonos témában tartott általános ágazati értékelést és lényegében ebből emelt ki a brojlerágazatra is alkalmazható témát – a szerk.) Az előadónak tulajdon-

Nick Spenceley

képpen elkésztő helyzetéről kellett számot adnia és itt is kiemelte, hogy bizonyos strukturális változtatások nélkül (koncentráció megvalósítása, a széttagolt értékesítésben nagyobb összefogás elérése) szó nem lehet a helyzet érdemi javulásáról.

Ron Jacobs, a Csiron Kft. holland tulajdonosa saját tapasztalatairól szóló gyakorlati szempontokra építette nagyon érdekes és életszerű előadását.

Röviden beszámolt a tavaly Ásványrárón átadott saját

tulajdonú nagyszülőtelepének első éves üzemelési tapasztalatairól, amelyről sikerekről tudott beszámolni. Nagyon életszerű és gyakorlati volt mondanivalójának az a része, amikor egy tenyésztő, tehát szülőpárok istállójában egy konkrét napirendet

mutatott be, hogy hány órától hány óráig, villanygyújtástól villanyoltásig mikor, minek célszerű megtörténni és eszerint kell az ottani munkának részleteit beosztani. Kiemelkedő volt ebből is az, hogy a nap közepén történő etetést és itatást forszírozza az előadó, mert gyakorlati tapasztalatai azt mutatják, amit elméletileg is alá tud támasztani, hogy a tojásrakás ideje ezzel befolyásolható, valamint a másik oldalról nézve a kalciumszint éjjel fontos a vérben, ami

Ron Jacobs

Bárány László

Dr. Klausz Ákos

az időben beállított kalciumfelvételt és vízfelvétel nélkül nem történik megfelelően. Ez a tojáshéj szilárd-ságára nagy befolyással van.

Dr. Klausz Ákos, a cég állatorvosa a szülőpároknál előforduló lábproblémák állat-egészségügyi háttéréről beszélt. Bemutatta ezek formáit, előfordulásait, a megelőzésről és a védekezésről adott részletes igen szakszerű tájékoztatást.

Kőrös László

Kőrös László, a cég termelésvezetője az Aviagen Kft. nagyszülőpár programjáról tartott ismertetést. Ennek lényegi részei voltak, hogy a tartási rendszer ma teljesen zárt és egyfázisú, tehát naposkortól az állatok egy telepen ugyanabban az istállóban töltik életüket egészen a vágásig. Egy nagyszülőtelep 3500-4000 m². Ebben jól elhelyezhető megfelelő beosztással a különböző anyai és apai vonalak. A zártságot nemcsak a telep kívülről való zártsága, hanem belső zártsága is jelenti, mert egy középső folyosós közlekedéssel minden épület fedéllel köthető össze, tehát a dolgozóknak, a kezelőszemélyzetnek nem kell elhagynia az épületet. Ez egészségügyi szempontból rendkívül jelentős.

A takarmányellátásról elmondta, hogy nagyon speciális igényekkel lép fel a nagyszülőszint. Ezért Magyarországon nem találtak minden tekintetben e feltételeknek megfelelő keverőüzemet, ami miatt keverőüzemet vesznek igénybe, és onnan történik a magyarországi nagyszülőtelepek

keveréktakarmánnyal való ellátása. Ez egy teljesen zárt gyártási folyamatban speciális abszolút igények kielégítésével történik, ahol a hőkezelés 84 °C-os, anaerob körülmények közötti hőkezelést is alkalmaznak és 4 mikronos levegőszűrőket. Minősített szállítójárművek szállítják ki a takarmányt, melyeknek csak a kiszállítás a feladatuk, a rizikót jelentő visszafuvar nem alkalmazzák. Ez tehát a 100%-os járványvédelmi biztonság érdekében történik.

A keltetőkapacitás jelenleg a cégnek a Bábolnán lévő évi 7 millió szülőpárt előállító kapacitással rendelkező tenyészkeltető adja. Megjegyezte még, hogy a fejlesztések során még ilyen telepeket vannak be Magyarországon a nagyszülő rendszerbe és azt is megemlítette, hogy nincs kizárva, hogy a kétfázisra fognak áttérni a tartásrendszerben, mert ez mégis csak gyakorlatiasabb és gazdaságosabb lehet, ha más feltételeknek továbbra is megfelel (elsősorban állategészségügyre gondolunk). Várhatóan 7 magyarországi helységben 42 ezer m² lesz a jövő évben a nagyszülőnevelés és -tartás összes férőhely-kapacitása (2007-ben még 19 ezer m² volt).

A keltetőbővítést a jövő évben kerekén 10 millió kapacitásra növelik.

Még annyit érdemes az előadásból kiragadni, hogy hangsúlyozta, náluk a csőr-kurtítás létezik, és ezt viszont kort és módszert tekintve igen körültekintően, szakszerűen végzik.

Nick Spenceley, aki az első előadást tartotta, ezután az Aviagen csoport kiemelt fejlesztési projektjeiről tartott tájékoztató előadást. Ennek főbb adatai az előadónál megtalálható, hiszen sok táblázatot és szemléltető adatot közölt az előadás során, amit itt most hely hiányában nem tudunk részletesen e cikkbe beépíteni. A megdöbbentő és kiemelkedő az volt ebben az előadásban, hogy pl. a keltető kapacitást 2011-ig 44 millióra emelik a középkelet-európai térségben, amihez hoz-

Papócsi Péter

zátartoznak olyan fejlesztések, hogy Oroszországban és Törökországban, valamint Németország keleti tartományai-ban, történetesen Szászországban új keltetőket létesítenek. Utóbbit Drezda körzetében épül és egymaga évi 12 millió szülőpár előállítására lesz alkalmas.

A záró előadást **Papócsi Péter** kereskedelmi vezető tartotta a hazai szülőpár-telepítések alakulásáról. Ennek számszerű adataira itt nem térünk ki.

A telepítések bemutatása után beszélt még a ROSS 708 új típusról, amelynek paraméterei 42 napra 2,53 kg átlagsúly 1,73 kg-os takarmányértékesítéssel, míg 49 napra ugyanezek 3,13 illetve 1,87 kg. A szülőpár teljesítményét tesztek szerint a következőkben közölte: 172 db összes tojás, 165 db keltetőtojás és 143 db brojler napocsibe. Megemlítette még a ROSS Rowan típusú brojlert, amely a közeljövőben elsősorban szabadtartás céljából kerül forgalmazásra.

Az előadások után ünnepélyes díjátadásra került sor. Ezt minden évben megteszi az Aviagen Kft. A legjobb eredményt elérő szülőpártartók számára ad ilyenkor díjakat (*l. képeinket*).

A díjat Szabó János, a BARKEV termelés vezetője veszi át

A díjat Horváth Szilárd, a Gallus Kft. farádi telepítője veszi át

Hatékonyan a Salmonella ellen

Zoosaloral H vakcina

Élő, genetikailag stabil, kétszeresen attenuált *Salmonella typhimurium* mutáns törzset tartalmaz biofilizált formában. Az oltóanyag immunitást ad a *Salmonella typhimurium* és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a *Salmonella enteritidis* fertőzöttség ellen. Ivóvízbe keverve adható.

Törzskönyvi szám:
316/1994

Salmovac SE vakcina

Élő, fagyaszta száritott, attenuált *Salmonella enteritidis* vakcina csibék és jércek számára, ivóvízbe, szőpen át történő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiódus végéig.

Törzskönyvi szám: 379/2002.

SWIFTS PHARMA KFT.

2821 Gyermely, Kossuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205

Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982

E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

BTT ágazati adatok (2008. I-X. hó)

1. táblázat

Tenyésztés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)									
Faj – breed	Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2008		Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2008		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007		
	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct	
brojler – broiler	14 503	128 307	12 887	119 456	83,3	83,4	76,8	72,4	
tojóhibrid – layer	747	6 164	530	5 984	166,8	166,4	154,9	156,3	
pulyka – turkey	658	8 352	1 113	9 722	360,0	374,0	351,0	348,9	
liba – goose									
hústípusú –meat type	0	2 413	0	1 960	–	598,0	–	462,4	
májípusú – liver type	148	2 697	151	2 366	666,9	645,3	598,3	586,6	
kacsa – duck									
pekingi – broiler	877	11 699	1 234	14 098	120,3	120,8	113,3	105,4	
mulard – Mulard	206	2 329	247	2 278	4) 370,0	370,0	4) 380,0	380,0	
barbarie – Muscovy	36	313	58	635	4) 360,0	360,0	4) 320,0	320,0	

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2008		Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2008		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007	
	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct	Oct	Jan-Oct
brojler – broiler	7 219	8 314	7 791	6 451	221,5	232,7	218,7	192,0
tojóhibrid – layer	1) 5 510	6 513	6 600	5 189	2) 16,66	16,81	2) 17,40	14,80
pulyka – turkey	3) 6 330	7 694	6 620	6 410	324,8	324,7	295,6	266,7
liba – goose	6 680	7 518	6 963	5 446				
hústípusú –meat type					521,7	511,8	464,8	433,7
májípusú – liver type					566,8	563,4	565,7	478,5
kacsa – duck	6 985	7 715	7 077	5 432				
pekingi – broiler					250,2	272,2	245,6	205,7
mulard – Mulard					467,3	474,4	478,7	425,7
barbarie – Muscovy					424,1	439,6	444,1	394,6

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojótáp I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) befejezőtáp – finisher 4) gácsér – drake
 Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás és -értékesítés Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2007	2008. Jan–Oct	2007. Jan–Oct	08/07 %
csirke – brojler				
felvásárlás – purchase	217 476	195 398	180 129	108,5
értékesítés – sales				
belföld – home	139 985	128 687	117 937	109,1
export	14 922	13 918	12 311	113,0
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	1 940	1 689	1 763	95,8
értékesítés – sales				
belföld – home	1 297	1 018	1 142	89,1
export	127	56	127	44,1
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	125 993	96 204	104 101	92,4
értékesítés – sales				
belföld – home	37 399	27 675	31 443	88,0
export	32 153	24 855	26 019	95,5
liba – goose				
felvásárlás – purchase	34 822	26 373	29 130	90,5
értékesítés – sales				
belföld – home	7 257	5 845	5 940	98,4
export	11 995	6 756	9 238	73,1
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	57 994	41 264	50 075	82,4
értékesítés – sales				
belföld – home	15 378	9 052	12 336	73,4
export	19 804	13 749	14 825	92,7
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	438 225	360 928	365 198	98,8
értékesítés – sales				
belföld – home	201 316	172 277	168 798	102,1
export	79 002	59 333	62 521	94,9
h. libamáj – goose liver (export)	1 318,5	1 067,6	1 079,5	98,9
h. kacsamáj – duck liver (export)	459,2	318,7	359,3	88,7

Megjegyzés – Remarks: felvásárlás – purchase; élő súly – live weight; értékesítés – sales; vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfiipiaci helyzetkép (2008. 46–47. hét)

Stabil baromfiipiac

A **csirkehús** iránti keresletet stabil nagyker. árak mutatják mind a friss, mind a fagyasztott termékekre vonatkozólag. A comb kínálata szűkösebb, de a mellhús ára sem csökken.

A **pulykapiac** továbbra is kettéosztott. A comb (vörös) hús kereslete igen élénk, míg a mellhús helyzete szinte kritikus a forgalmat tekintve. Az árak e kettőnél tehát elentézetesen változnak.

A **vágótyúk** piacán folytatódik az enyhe áremelkedés. Németországban az élőtyúk árai felfelé mozognak, míg Hollandiában változatlanok. A nehezebb tyúkokért magasabb árat fizetnek.

Az **étkezési tojás** piacának tendenciája

barátságos ugyan, de áttörést jelentő keresletélénkülés szezonálisan még nem látszik, ez még várat magára. Az export helyzete nem egységes, a harmadik országokba kifejezetten gyenge. A kereskedelem ellátása jó, a mélyalmos tojásigényt a bolti eladók tudják fedezni. A csomagolóállomások jellemző árai (Weser-Ems) „M” súlyosztályban november utolsó dekádjában 6,00 EUR/100 db (360-as kartonokban forgalmazva) körül mozgott. A fogyasztói ár ugyanebben a súlyosztályban ketreces tojásnál a 46. héten 0,99/10 db, a mélyalmosnál és a szabadtartásosnál 1,40, illetve 1,71 EUR/10 db volt (Északi, ÉK-i és DK-i tartományok átlaga).

Árinformáció a baromfitermékekről (a termék 1 kg-jára)

Termék	Ártípus	Egyéb megj.	2008/47. hét euró (Ft)*		2008/46. hét euró (Ft)*		2007/47. hét euró
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,87	(226)	0,88	(228)	0,86
	felv.	2000 g	0,84	(218)	0,84	(218)	0,84
Pulyka	felv.	8,5 kg	1,25	(324)	1,25	(324)	1,23
	felv.	19,5 kg	1,32	(343)	1,32	(343)	1,30
Csirke	nagyker.	850–1050 g	2,07	(537)	2,07	(537)	2,17
	nagyker.	1100 g	2,07	(537)	2,07	(537)	2,17
Csirke	fogy.	egész, fagy.	2,10	(545)	2,06	(545)	1,82
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	6,94	(1802)	6,88	(1786)	7,10
	fogy.	pulyka, friss	7,08	(1838)	7,51	(1950)	7,38
Kacsa	fogy.	egész, fagy.	2,85	(740)	2,78	(722)	2,63
Liba	fogy.	egész, fagy.	4,73	(1228)	5,11	(1327)	4,33
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,72	(200)	0,73	(190)	–
	felv.	integr.	0,88	(236)	0,88	(228)	–
	szabad	nagytestű	0,72	(218)	0,69	(179)	–
	szabad	kistestű	0,74	(218)	0,72	(187)	–

*MNB 2008. 11. 28-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2008/48.

A magyar vágócsirke-termékpálya komplex ökonómiai értékelése

Szóllósi László, egyetemi tanársegéd
 Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki tudományok Centruma
 Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar
 Vállalatgazdaságtani és Marketing Tanszék

Bevezetés

A gazdasági és piaci környezet változásai, illetve az egyre éleződő piaci verseny mind üzemi szinten, mind a vertikum egészére kiterjesztve kiemelten fontossá, szükségessé és indokoltá teszik a magyar baromfivertikum, ezen belül a vágócsirke-ágazat versenyképességét egyértelműen befolyásoló ökonómiai tényezőinek vizsgálatát. Szükség van továbbá a termékpálya-kapcsolatok feltárására, az értékképződés és a részpiacok folyamatos bemutatására. Ezzel összefüggésben a tanulmány általános célkitűzései: 1. A vágócsirke-vertikum eredményességét befolyásoló gazdasági és technológiai tényezők szerepének meghatározása. 2. A termékpálya belső kapcsolatainak és az értékképződés folyamatának megítélése. 3. A vágócsirke-vertikum hatékonyságának és versenyképességének értékelése tőkeazonosság nélkül valamint tőkeazonosság mellett működő vertikumban.

csoportra oszthatók: technológiai és gazdasági paraméterekre (1. táblázat). A technológiai paraméterek az egyes vertikumszakaszok természetes hatékonysági mutatóit jelentik. A gazdasági paraméterek alatt pedig a termelés output és input árait értem, jelen tanulmány esetében a 2007. évi átlagárakat jelentik. A szimulációs modell output táblázatait a tulajdonképpen ökonómiai elemzés céljának megfelelően alakítottam ki. A modell üzemi méreteinek meghatározásában kulcsszerepet kapott a feldolgozóüzem, aminek kapacitását hazai és nemzetközi szinten összehasonlítva kijelenthető, hogy amíg hazánkban ez a legnagyobb és legkorszerűbb üzemek közé sorolható, addig az élenjáró nyugat-európai vágóüzemek kapacitásának csupán 30-50%-át jelenti. Az egyes vertikumszakaszok részmodelljei közvetlenül vagy közvetve, egy vagy több érintkezési helyen kapcsolódnak össze, így a teljes vágócsirke termékpályát leíró modell összefüggő, dinamikus rendszert alkot.

A vizsgálatok anyaga és módszere

A csirkehús-előállítás termékpálya szintű vizsgálatára egy olyan szimulációs modellt (1. ábra) dolgoztam ki, aminek input adataiból az eredmények determinisztikus módon vezethetők le. A modell input változói két fő

Eredmények és azok értékelése

A vágócsirke-vertikum költség- és jövedelemviszonyai

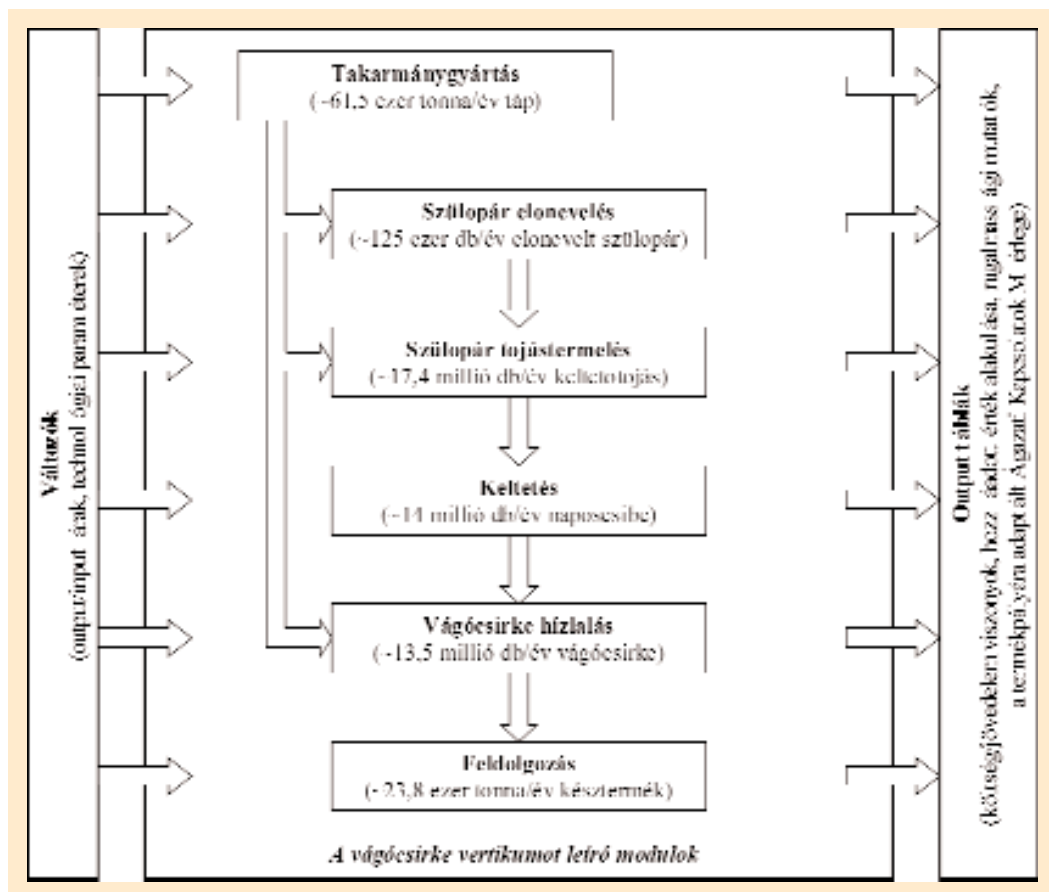
A szimulációs modell 2007. évi gazdasági adatainak, s a peremfeltételeknek megfelelő eredményei alapján a modellezett

1. táblázat. A vágócsirke-termékpálya szimulációs modelljének input paramétereit

Technológiai paraméterek			Gazdasági paraméterek		
Megnevezés	M.e.	Érték	Megnevezés	M.e.	Érték
Szülőpár-előnevelés			Takarmány-alapanyag árak		
Elhullás, jérce	%	2,16	Tritikálé	Ft/kg	28,71
Elhullás, kakas	%	4,53	Takarmánykukorica	Ft/kg	34,69
Selejtezés, jérce	%	2,53	Napraforgódara II. o. (37%)	Ft/kg	31,50
Selejtezés, kakas	%	6,99	Szójadara II. o. (46%)	Ft/kg	61,41
Egyéb értékesítés, jérce	%	0,86	Repcemagdara	Ft/kg	68,50
Egyéb értékesítés, kakas	%	0,66	GMO mentes szójadara (46%)	Ft/kg	60,82
Egy madárra eső takarmány	kg/db	8,41	FF-szója (32,5%)	Ft/kg	77,50
Szülőpár-tojástermelés			Kukoricaglutén (60%)	Ft/kg	144,00
Elhullás, tyúk	%	10,20	Napraforgóolaj	Ft/kg	167,00
Elhullás, kakas	%	23,49	L-lizin-HCL	Ft/kg	353,60
Selejt, tyúk	%	22,50	L-Threonin	Ft/kg	466,80
Selejt, kakas	%	29,10	Alimet	Ft/kg	450,90
Egy beolazott tyúkra eső takarmány	kg/db	44,59	Lucernaliszt II. o. (17-18%)	Ft/kg	45,25
Egy beolazott tyúkra eső tojás	db/tyúk	162,56	MCP	Ft/kg	91,70
Kelhetőtojás aránya	%	95,16	NaHCO3	Ft/kg	63,56
Egy beolazott tyúkra eső takarmány	kg/db	44,59	Takarmánymész	Ft/kg	5,50
Keltesítés			Takarmánysó	Ft/kg	24,60
Kieső tojás berakáskor	%	0,50	Avizyme 1505	Ft/kg	2 420,00
Kieső tojás lámpázáskor	%	9,30	Sel-Plex	Ft/kg	3 150,00
Befulladt tojás, selejt csibe	%	9,50	AVAILA ZMC	Ft/kg	1 180,00
Kelési arány	%	81,20	Májvédő koncentrátum	Ft/kg	1 200,00
Brojlercsirke-hizlalás			Mycotox-NG	Ft/kg	1 300,00
Elhullás	%	2,98	Szülőpár csibe premix	Ft/kg	310,00
Selejtezés	%	0,99	Szülőpár tojó premix	Ft/kg	345,00
Útíhulla	%	0,16	Brojler indító premix	Ft/kg	895,00
Kobzás	%	0,70	Brojler nevelő premix	Ft/kg	731,00
Hizlalási végtömeg	kg/db	2,20	Brojler befejező premix	Ft/kg	407,00
Fajlagos takarmányfelhasználás (telepi)	kg/kg	1,88	Takarmányárak		
Feldolgozás			Szülőpár indító I.	Ft/kg	57,30
Termékszerkezet			Szülőpár indító II.	Ft/kg	56,65
Bratfertig	%	2,50	Szülőpár nevelő	Ft/kg	51,36
Grill	%	4,00	Szülőpár tojóelőlkészítő	Ft/kg	60,47
Darabolási arány	%	93,50	Szülőpár tojó I.	Ft/kg	53,68
Csontos bőrös mell	%	2,50	Szülőpár tojó II.	Ft/kg	61,08
Mellfilé	%	97,50	Szülőpár tenyészkakas	Ft/kg	51,46
Comb	%	69,20	Szuper intenzív brojler indító	Ft/kg	69,81
Combfilé felső	%	30,80	Szuper intenzív brojler nevelő	Ft/kg	68,93
Kihozatali mutatók			Szuper intenzív brojler befejező I.	Ft/kg	65,84
Bratfertig	%	74,00	Szuper intenzív brojler befejező II.	Ft/kg	69,33
Máj, szív	%	2,48	Szülőpár naposcsibe	Ft/db	755,00
Zúza	%	0,62	Előnevelt szülőpár, jérce	Ft/db	1 870,00
Nyak	%	1,66	Előnevelt szülőpár, kakas	Ft/db	1 870,00
Grill	%	69,00	Selejt jérce	Ft/db	500
Csontos bőrös mell	%	25,93	Selejt kakas	Ft/db	500,00
Mellfilé	%	17,08	Kelhetőtojás	Ft/db	39,50
Comb	%	25,68	Árutojás	Ft/db	10,50
Combfilé felső	%	8,07	Selejt tojás	Ft/db	4,00
Far-hát	%	16,21	Naposcsibe	Ft/db	73,34
Szárny	%	7,86	Selejt tyúk	Ft/db	483,00
Csontos nyesedék	%	1,48	Selejt kakas	Ft/db	693,00
Mellcsont	%	2,54	Vágócsirke	Ft/kg	197,00
Mellnyesedék	%	1,11	Trágya	Ft/t	1 250,00
Mellbőr	%	2,44	Feldolgozott termékek értékesítési árai		
Étkezési láb	%	0,68	Bratfertig	Ft/kg	453,32
Ebeledel láb	%	2,88	Máj, szív	Ft/kg	429,96
Ebeledel fej	%	2,26	Zúza	Ft/kg	519,73
Ebeledel vegyes	%	1,08	Nyak	Ft/kg	152,81
			Grill	Ft/kg	426,56
			Csontos bőrös mell	Ft/kg	803,16

Forrás: Primer adatgyűjtés és feldolgozás

1. ábra. A vágócsirke-vertikum szimulációs modellje

Forrás: Saját szerkesztés

vertikum szintjén egy kg késztermékre¹ vetítve fajlagosan mintegy 904 forint termelési költség merül fel. Ezzel párhuzamosan közel 925 Ft/kg termelési érték képződik. Ezek az értékek azonban halmozódásokat tartalmaznak, melynek kiszűrésére újszerű megközelítésben alkalmaztam az Ágazati Kapcsolatok Mérlege (ÁKM) struktúráját. A termékpálya input-output mérlege az egyes termékpályaszakaszok kibocsátását és felhasználását tartalmazza, azaz a termelő és felhasználó vertikumszakaszok közötti közvetlen kapcsolatokat mutatja be. Ez alapján megállapítottam, hogy a

brojlerhizlalás termelési költségének 80%-át a termékpályán belül előállított keverék-takarmány és naposcsibe adja. A szülőpár-előnevelés termelési költségének közel 25%-a, a tojástermelés költségének mintegy 73%-a, a keltetés költségeinek közel 75%-a, s a feldolgozás termelési költségeinek majd 60%-a a vertikumon belüli értékátadásból származik. A vertikumon kívüli értékesítésben kizárólag a végső, feldolgozó szakasz játszik szerepet (99%). Az input-output modellből az is meghatározható, hogy a vágócsirke termékpálya milyen mértékben járul hozzá a baromfiágazatot

¹ Vágáson és daraboláson átesett termékek. A modellezés nem tér ki a továbbfeldolgozásra.

ellátó nemzetgazdasági ágak bevételeihez. A vásárolt ráfordítások esetében meghatározó jelentősége van a takarmánykeverékek előállításának (70%) annak takarmány-alapanyag felhasználásán keresztül. A termékpálya közvetlen foglalkoztatásban betöltött szerepében kiemelendő a feldolgozás (67%), valamint a brojlerhizlalás (17%) szakasza. A termeléshez szükséges tárgyi eszközök, illetve az igénybevett szolgáltatások tekintetében szintén ez utóbbi két szakasz a meghatározó.

Az input-output modell segítségével összeállítottam a vertikum költségeinek, termelési értékének és jövedelemhelyzetének halmozatlan formáját. A termelési költség fajlagosan egy kg késztermékre vetítve 403 forint. Az arányokat tekintve a vertikum szintjén felmerülő összes termelési költségből 41%-kal a feldolgozó szakasz, 40%-kal a takarmány-előállítás, s további közel 13%-kal a brojlerhizlalás részesedik. Az összes termelési költség 52%-át az anyagjellegű költségek jelentik, ezen belül is meghatározó a takarmány-alapanyag (35,4%) és az energia költsége (9,7%), melyek együttesen az anyagköltségek 87%-át adják. Előbbi teljes egészében a takarmánygyártás során merül fel, utóbbi alakulásában pedig meghatározó a hizlalás (43%) és feldolgozás (41%). A személyi jellegű költségek 13,5%-át, az igénybevett szolgáltatások 13,3%-át, s az egyéb közvetlen költségek közel 12%-át adják az összes termelési költségnek. Ez utóbbi között legmeghatározóbb a feldolgozás (88%), ami a kereskedelmi visszatérítésekkel magyarázható. A költségekkel szemben a vertikum szintjén előállított termelési érték fajlagos értéke 424 Ft/kg, ennek eredményeként a termékpálya nettó jövedelme egy kg késztermékre vetítve 21 forint. Ez alapján kijelenthető, hogy a csirkehús-előállítás a termékpálya egészét te-

kintve jövedelmező (2007-ben). A vertikum költségarányos jövedelmezősége (halmozatlan termelési költségekhez viszonyítva) 5,3%, a befektetett eszköz arányos jövedelmezősége pedig 3,6%. A piaci árak mellett a termékpályán belül a jövedelemelosztás azonban nem arányos, minek eredményeként a szülőpár-előnevelés és a brojlerhizlalás veszteséges. Ez utóbbi jelentős mértékben rontja a termékpálya eredményét. Ezzel szemben magas jövedelem képződik a takarmánygyártás és a feldolgozás során. Vizsgálataimból az is kiderült, hogy a vágócsirke-hizlalás a termékpályán belül nagyobb mértékű kiszolgáltatottságnak van kitéve az input oldalon (takarmánykeverék és naposcsibe), mint a feldolgozó részéről.

A vertikum eredményét befolyásoló tényezők vizsgálata

A vizsgálat célja a gazdasági és a termelési paraméterek különböző állapotainak a termékpálya egyes elemeire és annak teljes egészére gyakorolt hatásának mérése és megítélése.

A termékpálya input paramétereinek rugalmassági vizsgálata során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy melyek azok a tényezők, amelyek leginkább befolyásolják a vertikum egészének eredményét. A rugalmassági vizsgálat eredményeként a tényezőket rangsoroltam és öt csoportba soroltam: kiemelt jelentőségű, jelentős, kevésbé jelentős, nem jelentős, semleges. A 2. ábrán csupán az első három kategóriába sorolt tényezőket mutatom be.

A vertikum eredményére gyakorolt hatása szempontjából kiemelt jelentőségűnek tekinthető az összes késztermék ára², a brojler napi testtömeg-gyarapodása³, az egy beolazott tyúkra eső tojások száma, a brojler hizlalási végtömege, a kelési arány,

² Mindegyik késztermék ára változik, azaz a késztermékek átlagára nő 1%-kal.

³ Halmozódást tartalmaz a hizlalási végtömeg és a fajlagos takarmányfelhasználás tekintetében.

a keltetőtojás aránya, a feldolgozás termelési értékét 46%-ban kitevő mellfilé értékesítési ára, illetve kihozatali mutatója, a brojler fajlagos takarmányfelhasználása, továbbá az összes takarmány-alapanyag ára. A kiemelt jelentőségűnek ítélt paraméterekről megállapítható, hogy többségében egyenes⁴ irányban befolyásolja a termékpálya eredményét, s elsősorban természetes hatékonyságot kifejező mutatókat tartalmaz. A jelentős hatással bíró tényezők közé azonos arányban kerültek egyenes és fordított⁵ hatással rendelkező paraméterek. A kevésbé jelentősnek ítélt paraméterek többsége egyenes irányba befolyásolja a vertikum jövedelmét.

A termékpálya eredményét befolyásoló tényezők többségére – elsősorban a technológiai paraméterek – van ráhatása a vertikum szereplőinek, ami a döntéshozó szempontjából egyértelműen megteremt az eredmények javításának lehetőségét. A vizsgálat eredményei a technológiai tényezők meghatározó jelentőségére hívják fel a figyelmet.

A termékpálya gazdasági paramétereinek szenárióelemzésével kimutattam, hogy az elmúlt időszakban (2007. vége – 2008. eleje) tapasztalható, a termékpálya input oldali áremelkedésének termelési költségekre gyakorolt hatását nem képes fedezni az output oldalon megjelenő feldolgozó értékesítési ár, s ezen keresztül realizálható a termelési érték növekedése. A 2008. eleji inputárak mellett a vágócsirke termékpálya veszteséges, ami hosszabb távon nem tartható fenn. Amennyiben ezek az inputárak – elsősorban a takarmány-alapanyagárak – nem csökkennek, elkerülhetetlen a feldolgozott termékek további áremelkedése, ellenkező esetben a feldolgozók tönkremenetele. Problémát jelent azonban, hogy az outputárakat nem a feldolgozók, hanem a kereskedelem, illetve

az import termékek árai határozzák meg. Ahhoz, hogy a 2008. eleji inputárak esetén elérjük a 2007. évi átlagadatokat mellett meghatározott jövedelemszintet (5,00%), a feldolgozott termékek árának átlagosan 5,87%-kal kellene emelkedni. A 2007. eleji jövedelemszint (1,99%) teljesítéséhez pedig mintegy 2,88%-os áremelkedésre lenne szükség az output oldalon.

A technológiai tényezők szenárióelemzésében a bázisértékek mellett felállítottam két szélsőséges, egy pesszimista és egy optimista változatot, s vizsgáltam ezek termékpálya eredményére és költségszerkezetére gyakorolt hatását. A vizsgálatból egyértelműen kimutatható, hogy az adott input paramétereknél rosszabb hatékonysági mutatók (országos átlagadatok) mellett jelentős veszteséggel működethető a termékpálya, melyet a vágócsirke-hizlalás és -feldolgozás negatív eredménye indukál. Ezzel szemben kijelenthető, hogy a bázisadatoknál jobb, világszínvonalú technológiának megfelelő természetes hatékonysági mutatók mellett meglehetősen nagy tartalékok mutathatók ki a hazai vágócsirke vertikumban.

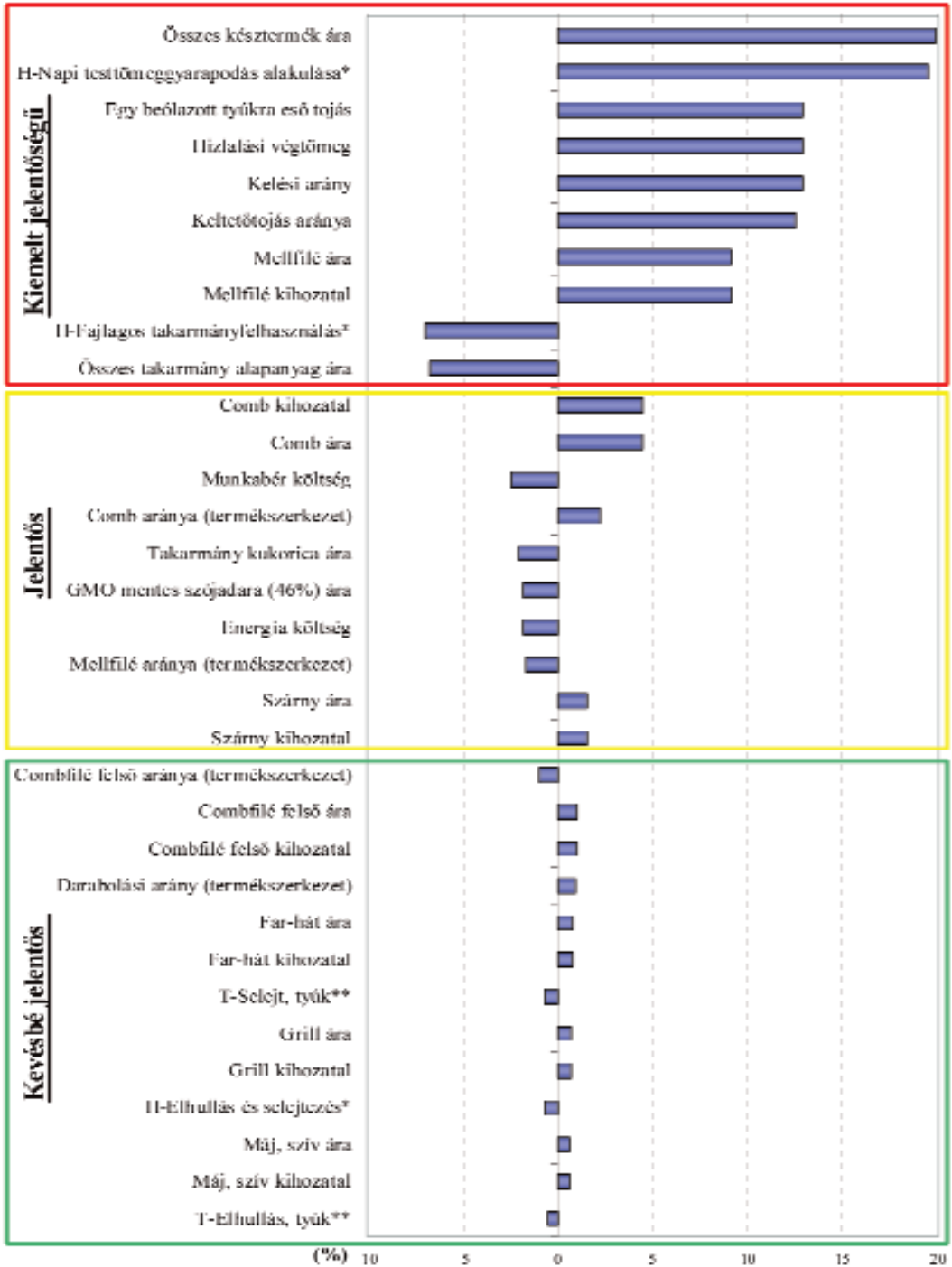
A hozzáadott érték alakulásának vizsgálata a vágócsirke vertikumban

A vágócsirke termékpálya értéktermelése a 3. ábra mentén valósul meg, mely szemlélteti a modellezett vertikum fajlagos, egy kilogramm végtermékre vetített hozzáadott értékének alakulását. A nyilak mentén követhető és értelmezhető az értéktermelés folyamata. A termékpálya értéklánc-elemzése alapján látható, hogy a vertikumba bekerülő takarmány-alapanyagokból (142,6 Ft/kg késztermék) és az importból beszerzett napos szülőpárokból (2,9 Ft/kg késztermék) az előnevelésen, a tojástermelésen, a keltetésen, majd a hizlaláson

⁴ A hatótényező 1%-os növelésének hatására az eredmény nő

⁵ A hatótényező 1%-os növelésének hatására az eredmény csökken

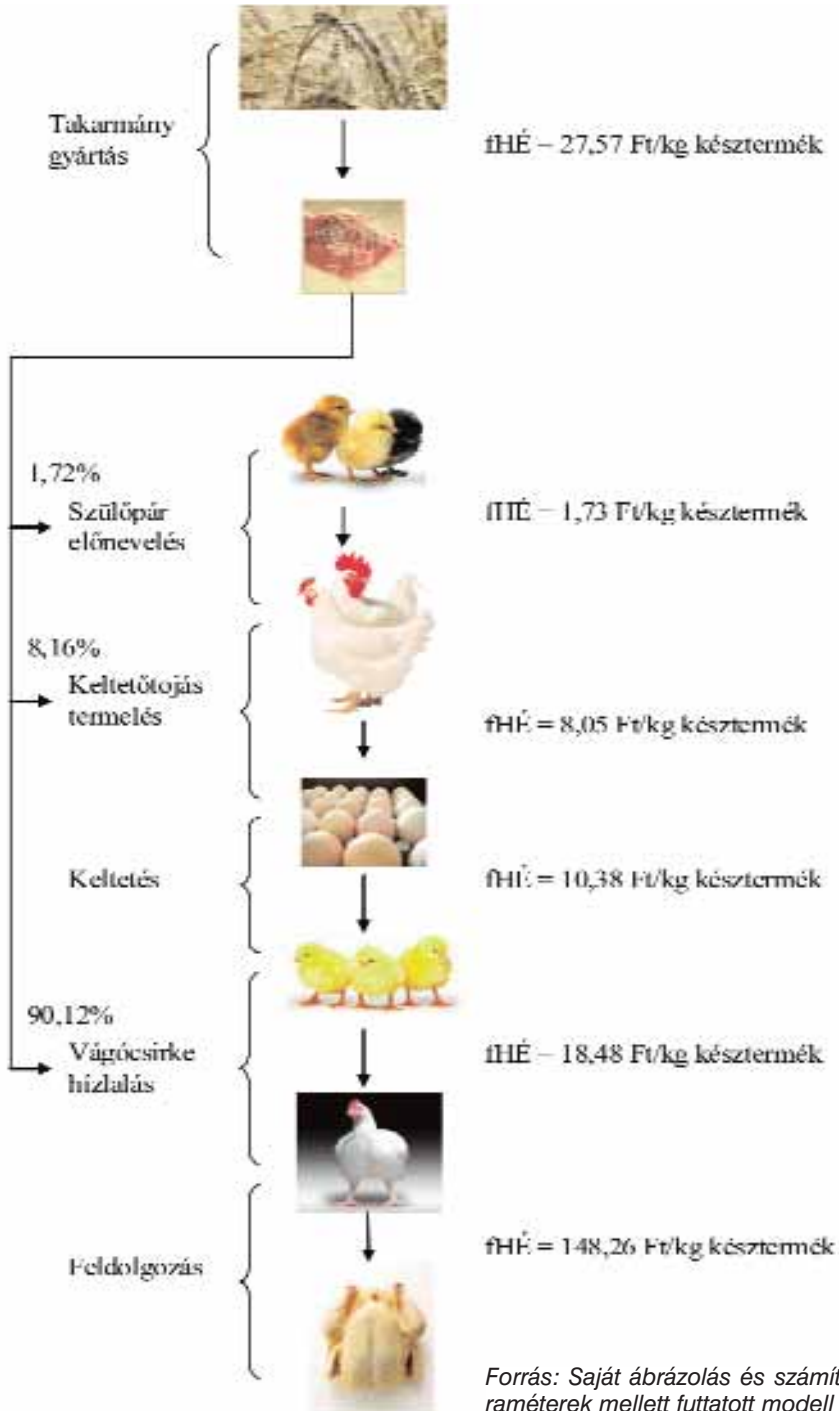
2. ábra. A rugalmassági mutatók alapján felállított rangsor

*H: brojlerhizlalás; **T: szülőpár tojástermelés; ***E: szülőpár előnevelés

Forrás: Saját szerkesztés és számítás, a bázisparaméterek mellett futtatott modell eredményei

3. ábra. A vágócsirke termékpálya mentén megvalósuló értéktermelés (2007)⁶

Forrás: Saját ábrázolás és számítás, a bázisparaméterek mellett futtatott modell eredményei

⁶ Tőkeazonosság nélküli vertikumot feltételezve

keresztül eljutunk a feldolgozásig, ahonnan átlagosan 420,6 Ft/kg értékű késztermék kerül a piacra. A vertikális integráció egésze egy kg késztermékre vetítve mintegy 214,5 forint hozzáadott értéket állít elő. Ezen belül meghatározó szakasz a feldolgozás, ugyanis az összes megtermelt érték 69%-át teszi ki. Emellett kiemelt jelentősége van az értékláncon belül a takarmánygyártásnak (13%) és a vágóalapanyag- (9%) előállításnak is.

A vágócsirke termékpálya megítélése tőkeazonosság mellett működő vertikumban

A 2007. évi átlagadatokat tükröző eredményekből kitűnik, hogy a vertikumhizlalás szakasza jelentős veszteséget termel. Véleményem szerint tőkeazonosság nélküli vertikum mellett a piaci körülmények között veszteséges tevékenység hosszú távon nem életképes, hiszen ez nemcsak a bővítő, korszerűsítő, de a szinten tartó fejlesztések, ezen keresztül pedig a minőségi termék-előállítás visszaeséséhez vezet. Az ilyen vállalkozások megszűnnek, kivonulnak a piacról, aminek eredőjeként a feldolgozók oldaláról bizonytalanná válik a megfelelő mennyiségű és minőségű termék előállítása.

Ez a termékpálya egészére vonatkozóan egyértelműen a versenyképesség csökkenésével jár. A tőkeszükséglet és a megtérülések forrását jelentő jövedelemtermelés aránytalansága további konfliktus forrása lehet a termékpálya szereplői között a jelenlegi piaci környezetben. E problémák megoldására, áthidalására megoldást nyújthat a tőkeazonosság mellett működő vertikum, ahol egy tulajdonos vagy tulajdonoscsoporthoz tartozó vállalkozások közötti kapcsolatokban az összes résztvevő azonos érdekekkel rendelkezik, így konfliktusok nélkül biztosít

ható a megfelelő jövedelemelosztás, és a befektetések optimális megtérülése az egyes szakaszok között. Ebben a rendszerben a termékpálya alsóbb szakaszainak nem az a feladata, hogy minél magasabb profitot termeljenek, hanem a költségminimalizálás és minőségi keveréktakaromány, napos állapot, illetve vágóalapanyag-előállítás kerül előtérbe, hiszen a teljes vertikum jövedelmezősége és versenyképessége ugyanis a végterméknél dől el. Ezen érveken túl a tőkeazonosság mellett működő vertikum további előnyei:

- Horizontális feltételek (minőségi kontroll, élelmiszer-biztonság, állat-egészségügyi előírások betartása, nyomonkövethetőség) hatékonyabb megvalósítása, teljes termelési lánc felügyelet és folyamatszemplélet;
- Jobb alkupozíció a termékpálya input és output oldalán;
- Nemzetközileg bevált gyakorlat;
- Hatékonyabb K+F+I tevékenység a teljes termékpálya mentén;
- A vertikum átláthatósága, a termékpálya termelésének optimalizálása;
- Koncentrálódik a termékpálya irányítása;
- Méretgazdaságossági kérdések (vállalati, üzemi, telepi);
- Logisztikai, raktározási költségek csökkentése;
- Bizonyos tevékenységek (takarítás, fertőtlenítés) könnyebb kiszervezhetősége.

A tőkeazonosság mellett a vertikum fejlődésének azonban gátat szabhat a magas tőkeigény. Megoldást jelenthet a tőkeazonosság kiterjesztése érdekazonosságra. Szinte minden tőkeazonossággal induló integráció eljut egy olyan pontra, ahol már nem a tőke, hanem az érdekek azonossága lesz a döntő. Érdekazonosság megléte esetén hosszú távú szerződéses kapcsolaton keresztül további hízaló vállalkozások kapcsolódhatnak az integrációhoz. Jelenleg 1-2 ilyen vállalat

már működik a hazai baromfiszektorban, kérdés, hogy a többi szereplő képes-e ilyen formában együttműködni.

Összegzés

A vágócsirke termékpálya gazdasági elemzésére kidolgozott szimulációs modell adott vertikumi méretet feltételezve alkalmas a termékpálya üzemgazdasági viszonyainak szimulálására különböző gazdasági és technológiai állapotokat feltételezve. A modell segítségével meghatároztam az elemzett vágócsirke termékpálya és egyes szakaszainak költség-, árbevétel- és jövedelemviszonyait. Ez alapján kijelenthető, hogy a 2007. évi hazai gazdasági környezetben a csirkehús-előállítás a termékpálya egészét tekintve jövedelmező, azon belül azonban a jövedelemelosztás aránytalan. Az Ágazati Kapcsolatok Mérlegének termékpályára történő adaptálásával feltártam és számszerűsítettem az egyes vertikumszakaszok, és a vertikumon kívüli szereplők között fennálló közvetlen kapcsolatokat.

A vertikum jövedelmére gyakorolt hatása alapján rangsorolt és csoportosított gazdasági és technológiai paraméterek igazolták a technológiai tényezők meghatározó jelentőségét. Megállapítottam, hogy a 2008. év eleji inputárak mellett a vágócsirke termékpálya veszteséges, továbbá a szélsőséges technológiai paraméterek egyrészt jelentős veszteséget, másrészt meglehetősen nagy tartalékokat mutatnak a vertikumban.

A vágócsirke termékpálya mentén megvalósuló értéképződési folyamat számszerűsítésével kijelenthető, hogy a legmeghatározóbb szakasz a feldolgozás.

Vizsgálataim alapján igazoltam és érvekkel alátámasztottam azt, hogy a tőkeazonosság mellett működő vertikum hosszabb távon hatékonyabb működést és magasabb versenyképességet biztosít, mint a tőkeazonosság nélküli vertikum. Nem tekinthetünk el azonban attól a tényről, hogy minden tőkeazonossággal induló integráció eljut egy olyan pontra, ahol már nem a tőke, hanem az érdekek azonossága lesz a döntő.

**Töltse az év legmeghittőbb napjait
kellemes környezetben,
testi és lelki kényeztetés mellett
a csendes, hullámzó Duna partján,
Ráckeven, a**

Kék Duna Wellness Hotelben ***

Karácsonyi pihenés

2, 3 és 4 éjszaka

2008. december 20–28. közötti időszakban

5 nap / 4 éjszaka: 69 000 Ft / fő

4 nap / 3 éjszaka: 59 000 Ft / fő

3 nap / 2 éjszaka: 49 000 Ft / fő

- svédasztalos reggeli
- svédasztalos vacsora
- wellness használat
- karácsonyi meglepetések

Szilveszteri mulatozás

2, 3 éjszaka

2008. december 29.–2009. január 2. közötti időszakban

4 nap / 3 éjszaka: 103 000 Ft / fő

3 nap / 2 éjszaka: 83 000 Ft / fő

- svédasztalos reggeli
- svédasztalos vacsora
- wellness használat
- szilveszter éjszakáján All Inclusive italfogyasztás, szilveszteri gálavacsora, fergeteges hangulat színes műsorral

Wellness szolgáltatásainkból

Látvány- és úszómedence • pezsgőfürdő • szauna • tepidárium • Kneipp-kúrák • infrakabina
• merülőmedence • teabár • mágnesterápia • masszázsok • szolárium • levendula relaxációs szoba • chi-gép • csini gép • fitness- és kondicionáló terem • télen-nyáron használható kültéri wellness szigetünk • úszómedence • élménymedence 9-féle látványelemmel • sókamra • gyermekjátsszótér • vízbár • kültéri jakuzzi • gőzfürdő

Információ: 2300 Ráckeve, Dömsödi út 1/a. • Tel.: 06/24-523-230 • www.wellnesshotel.hu • info@wellnesshotel.hu

EKODIÁR[®]

... hogy semmi se hiányozzon!
ÉLETERŐ - TELJESÍTMÉNY - EGÉSZSÉG

Jobb étvágy, jobb emésztés,
gazdaságosabb állattartás, egészségesebb jöszág

Az EKO-PHARMA Kft. a
gyógyszermentes állattartást szolgáló
nanokompozitjait
az NKTH támogatásával kifejlesztett
géprendszerrel hatékonyabban
állítja elő

EKODIÁR[®] TERMÉCSALÁD

EKODIÁR PLUSZ PULVIS
EKODIÁR PLUSZ FOLYADÉK
EKODIÁR SZÓL
EKODIÁR TIT FOR VASŰR
EKODIÁR SÍOP PULVIS

A Csak Téli - Gyermek
(Vasútor) kórház
erősebbé teszi a
TIT FOR VASŰR
kórház kezelését

A Kórház nanokompozit
a kórházban a
TIT FOR VASŰR
(TIT FOR VASŰR)
kórház

További információ termékeinkről:
www.ekodiar.hu - www.eko-pharma.hu

Keresse állatpatikákban,
állatkórházakban, takarmánykereskedésekben,
gazdaboltokban!

Közvetlen csomagküldő szolgálat:

EKO-PHARMA KFT. 1063 Budapest Sziv u. 15. Fax: +36/1/787 16 40, Mobil: 06/30/30 34 666
info@eko-pharma.hu